

Debatten om pornografi i svensk dagspress

En kvalitativ innehållsanalys av debatten om pornografi i Sverige.

Emma Pejkić

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSK62

Termin: 6 terminen 2019

Handledare: Lena Halldenius

Omfång: Antal ord 14 341

The debate on pornography in Swedish daily press.

- A qualitative content analysis of the debate on pornography in Sweden.

Abstract

The starting point for the modern pornography that exists today was after the first Playboy magazine was released. The rapid spread showed that there was a market for this. The purpose of this paper is to highlight the debate on pornography in Sweden. The survey is done through a content analysis that will analyze eighteen different articles. The theories that are used are Andrea Dworkin's theory on pornography and censorship and Andrew Altmans theory on pornography and the debate surrounding this subject. These articles will also be analyzed based on some analytical questions. The analytical questions are: Is it censorship to regulate pornography? Can one say that pornography itself is violence or is it an expression of violence?

The questions that have been answered are: What themes can one distinguish in the debate on pornography in Swedish daily press between the years 2015 and 2018? What are the answers to the analytical questions if we take into consideration the debate on pornography in Swedish daily press and the chosen theories?

The themes I could find in the current debate on pornography were the *regulation of pornography, physical-, psychological- and sexual violence, reference to research, feminism and education and violence prevention*. One of the analytical questions was "Is it censorship that rules pornography?" And the result was that YES technically, if you look at the Swedish law, but not if you are comparing to Andrea Dworkin's theory. The second analytical issue was about if pornography itself is violence or an expression of violence. Here the result is that it depends entirely on what you include when talking about pornography. If you speak only of the videos themselves then pornography is only an expression of violence (violence pornography). If, on the other hand, you look at the industry as a whole, pornography is in itself violence since it is very common for women in the industry to be subjected to sexual violence.

Keywords: pornography, regulation, sexual violence, research, feminism, censorship, Andrea Dworkin, Andrew Altman, qualitative content analysis

Abstrakt

Startskottet för den moderna pornografi som finns idag var efter att första Playboy tidningen släpptes. Den snabba spridningen visade att det fanns en marknad för detta. Syftet med den här uppsatsen är att belysa debatten om pornografi i Sverige. Undersökningen görs genom en kvalitativ innehållsanalys som kommer analysera 18 olika artiklar. Teorierna som används är Andrea Dworkins teori om censur och pornografi och Andrew Altmans teori om pornografi och debatten kring detta ämne. Primärmaterialet kommer vidare att analyseras utifrån några analytiska frågor. De analytiska frågorna är: Är det censur att reglera pornografi? Kan man säga att pornografi i sig är våld eller är det ett uttryck för våld?

Frageställningarna som har besvarats är: Vilka teman kan man urskilja i debatten om pornografi i svensk dagspress mellan åren 2015 och 2018? Vilka svar får vi, på de analytiska frågorna, om vi utgår från debatten om pornografi i svensk dagspress respektive de valda teorierna?

De teman jag kunde urskilja i den aktuella debatten om pornografi var *reglering av pornografi, fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld, hänvisning till forskning, feminism och utbildning och våldsprevention*. En av de analytiska frågorna löd ”Är det censur att regler pornografi?” och resultatet var att JA tekniskt sätt, om man tittar på den svenska lagen, men inte om man ska gå efter Andrea Dworkins teori. Den andra analytiska frågan handlade om pornografi i sig är våld eller ett uttryck för våld. Här blev resultatet att det helt beror på vad man inkluderar när man pratar om pornografi. Talar man endast om själva videorna då är pornografi endast ett uttryck för våld (våldspornografi). Om man däremot tittar på industrin som helhet är pornografi i sig våld då det är mycket förekommande att kvinnorna i industrin utsätts för sexuellt våld.

Nyckelord: Pornografi, reglering, sexuellt våld, forskning, feminism, censur, Andrea Dworkin, Andrew Altman, kvalitativ innehållsanalys.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Problemformulering, syfte och frågeställningar	3
1.3	Material, avgränsningar och källkritik.....	4
1.3.1	Primärmaterial och avgränsningar.....	4
1.3.1.1	Aktörerna	5
1.3.2	Sekundärmaterial	6
1.3.3	Källkritik.....	7
2	Litteraturöversikt och tidigare forskning.....	8
2.1	Tidigare forskning	8
2.2	Hur dessa har använts i uppsatsen	12
2.3	Förslag till vidare forskning.....	14
3	Metod, teori och analytiska frågor	16
3.1	Metod.....	16
3.1.1	Tillvägagångssätt	17
3.2	Teori.....	18
3.2.1	Andrea Dworkin	18
3.2.2	Andrew Altman	19
3.3	Analytiska frågor	20
4	Undersökning	21
4.1	Reglering av pornografi.....	21
4.2	Fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld.....	24
4.3	Hänvisning till forskning	27
4.4	Feminism	29
4.5	Utbildning och våldsprevention.....	31
5	Analys.....	33
5.1	Aktörerna	33
5.2	Analytiska frågor	34
5.2.1	Är det censur att reglera pornografi?	34
5.2.1.1	Jämförelse med Dworkin och Altman	37
5.2.2	Kan man säga att pornografi i sig är våld eller är det ett uttryck för våld?	38
5.2.2.1	Jämförelse med Dworkin och Altman	39
6	Sammanfattning	41

Referenser 43

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Pornografi som fenomen är inte något nytt, däremot har det inte alltid funnits en industri som producerar den typ av pornografiskt material som finns tillgängligt i dagens samhälle. Startskottet för denna pornografiska industri var år 1953 när den första Playboy tidningen, skapad av Hufe Hefner, släpptes. Playboy tidningen fick en snabb spridning vilket indikerade att det fanns en marknad för den moderna pornografin och den första kvinnan som hade sin bild på omslaget var Marilyn Monroe. Pornografi har sedan publiceringen av Playboy utvecklats och fortsätter att utvecklas med åren och industrin har ett värde av 12 miljarder dollar. Denna porrindustri tjänar upp till 3000 dollar per sekund. Industrin är nu spridd globalt med konsumenter över hela världen.¹

Det pornografiska materialet har med internets spridning blivit allt mer tillgängligt och finns nu endast två klick bort på datorer eller i mobiltelefoner. Idag innehåller internet 36 procent av pornografiskt material och var fjärde sökning handlar om pornografi. Endast i USA finns det upp till 40 miljoner konsumenter. Eftersom pornografi är lättillgängligt har allt fler unga människor tillgång till dess innehåll. Medelåldern för pojkar som för första gången kommer i kontakt med pornografi är 11.5 år. Barn i den åldern saknar egen erfarenhet av sex och många har endast haft lite sexualundervisning i skolorna. Om den centrala informationskällan om sex är pornografi kan detta skapa en skev bild av vad sex är. Konsumenter, speciellt unga, får via pornografin sina normer om hur kvinnor ska behandlas och vad som är naturligt inslag i sexuellt umgänge.²

Majoriteten av det pornografiska materialet som finns tillgängligt idag har fokus på mäns njutning. Fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld och kvinnans underkastelse är ett

¹Dines, Gail. Dokumentär – *Pornland*. 2015. <http://unizon.se/pornland>.

²Dines. *Pornland*.

normaliserat inslag i pornografien.³ Enligt en studie från år 2010 som undersökte 304 pornografiska scener innehöll nästan 90 procent av dessa fysisk aggression mot kvinnor.⁴

Idag finns det feministisk pornografi vilket har som mål att fokusera mer på kvinnans njutning. De vill skapa en balans eftersom det är viktigt att förändra den bilden av kvinnor som förmedlas i majoriteten av dagens pornografi.⁵ Erika Lust är en svensk filmregissör som är känd för just feministisk pornografi. Hennes vision är att den feministiska pornografien ska sprida sig och att fler kvinnor ska ta plats i de olika arbetsrollerna bakom kameran. Hon menar att det är dags för en förändring.⁶

Konsumtionen av pornografi är laglig här i Sverige. Den form av pornografi som är förbjuden enligt lag att inneha och sprida är barnpornografi. Enligt 16 kap. 10 a § i Brottsbalken om barnpornografi står det att ett brott mot detta leder till fängelse mellan 6 månader och 6 år, beroende på hur grovt brottet är.⁷

Debatten om pornografi i svensk dagspress har funnits i flera år. Det argumenteras flitigt på båda sidorna av debatten om bland annat våld mot kvinnor och en reglering av pornografi. Uppsatsen kommer att analysera den här debatten med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys och några analytiska frågor för att skapa en klarare bild om hur det talas om pornografi i Sverige.

Genom mina studier på kandidatprogrammet i mänskliga rättigheter har jag bland annat bekantat mig med olika konventioner och rättigheter som varje människa har. Debatten om pornografi som uppsatsen kommer att undersöka och analysera talar mycket om kvinnans rätt till egenbestämmande, jämställdhet, våld mot kvinnor och feminism. Rättigheter som kvinnor har finns bland annat att hitta i kvinnokonventionen som trädde i kraft år 1981. Det är den här kopplingen jag har gjort till mina studier när jag bestämde mig för att undersöka debatten om pornografi i svensk dagspress.

³ Emmers-Sommer, Tara M. *Reasons for Pornography Consumption: Associations with Gender, Psychological and Physical Sexual Satisfaction, and Attitudinal Impacts*. *Sexuality & Culture* (2018) 22: sid. 51. <https://doi.org/10.1007/s12119-017-9452-8>.

⁴ Bridges, Ana J. Liberman, Rachael. Scharrer, Erika. Sun, Chyng och Wosnitzer, Robert. *Aggression and Sexual Behavior in Best-Selling Pornography Videos: A Content Analysis Update*. *Violence Against Women* 16(10) sid. 1065-1085. DOI: 10.1177/1077801210382866.

⁵ Lust, Erika. *Tedx Talks – It's time for porn to change*. Vienna. 2014. https://www.youtube.com/watch?v=Z9LaQtP_8

⁶ Lust. *Tedx Talks – It's time for porn to change*.

⁷ SFS 2018:1745 *Brottsbalken*.

1.2 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Pornografi är ett globalt fenomen som är lättillgängligt och som dagligen konsumeras av miljontals människor. Allt yngre ungdomar och barn tar del av pornografiskt material vilket kan påverka deras syn på sex, kvinnor och mäns roller.⁸

Pornografi har skapat stora debatter i Sverige vid olika perioder. Vissa anser att pornografi bidrar till sexuellt våld mot kvinnor i samhället likaså mot kvinnor som jobbar inom porrindustrin. Andra menar att pornografi inte påverkar kvinnan negativt och att det är förminskande mot kvinnor att förbjuda pornografi då medverkan i pornografiska filmklipp är kvinnans egna val. Syftet med uppsatsen är att undersöka den mediala debatten rörande pornografi i svensk dagspress mellan åren 2015 och 2018. Teorierna som kommer användas är Andrea Dworkin och Andrew Altmans teorier om våld och reglering av pornografi.

Mina frågeställningar är följande:

- Vilka teman kan man urskilja i debatten om pornografi i svensk dagspress mellan åren 2015 och 2018?
- Vilka svar får vi, på de analytiska frågorna, om vi utgår från debatten om pornografi i svensk dagspress respektive teorierna?
 - Är det censur att reglera pornografi?
 - Är pornografi i sig våld eller är det ett uttryck för våld?

Dessa analytiska frågor har hämtat inspiration från Dworkin och Altmans teorier om pornografi. Både Dworkin och Altman talar om reglering av pornografiskt material och våld inom pornografin. Det kommer bli en intressant diskussion eftersom de utgår från olika perspektiv.

⁸Dines. *Pornland*.

1.3 Material, avgränsningar och källkritik

I det här avsnittet kommer uppsatsens primärmaterial och avgränsningar först att presenteras. Därefter följer en kort introduktion om skribenterna till artiklarna. Dessa aktörer kommer diskuteras mer ingående i 5.1. Sedan kommer en presentation om sekundärmaterial och därefter följer en diskussion om källkritik.

1.3.1 Primärmaterial och avgränsningar

Materialet som kommer att användas i uppsatsen är 18 olika debattartiklar och ledare från olika dagstidningar i Sverige (*Svenska Dagbladet*, *Expressen*, *Göteborgs-Posten*, *Dagens Nyheter*, *Metro*, *Gefle Dagblad*, *Dagens samhälle*, *Aftonbladet* och *Jönköpings-Posten*) som publicerades mellan åren 2015 och 2018. Dessa kommer att analyseras utifrån vald metod och teori.

Jag valde att använda mig av debattartiklar och ledare eftersom jag var intresserad av att undersöka den mediala debatten. Fördelen med att använda sig av dagstidningar är att man kan analysera en mångsidig debatt. Nackdelen med att använda artiklar som primärmaterial är att de inte alltid innehåller faktabaserade argument utan är åsiktsbaserad.

För att inte analysera en ensidig debatt valde jag att hitta ungefär lika många artiklar som hade en mer positiv respektive negativ inställning till pornografi. Nyckelorden som användes för att hitta artiklarna var ”*pornografi*”, ”*pornografi i Sverige*” och ”*debatt om pornografi*”. Vilka nyckelord som används påverkar resultatet och detta kan leda till att andra intressanta artiklar kring samma ämne inte hittas.

Det har gjorts ett antal avgränsningar i urvalet av materialet. Den största avgränsningen har varit att endast fokusera på hur pornografin porträtteras i Sverige. Materialet kommer endast bestå av debattartiklar och ledare från svenska dagstidningar, och inte material eller undersökningar från sociala medier eller enkätundersökningar. Antalet artiklar begränsades till 18 stycken och av dessa skulle ungefär hälften ha en mer positiv respektive negativ inställning till pornografi, detta var ett urvalskriterium jag hade eftersom jag ville analysera en mångsidig debatt. I uppsatsen kommer fokuset ligga på

artiklar skrivna mellan åren 2015 och 2018. Anledningen till detta är att jag vill ha en aktuell debatt att analysera. Jag började läsa igenom artiklar skrivna år 2018 och jobbade mig tillbaka till år 2015 och satte stopp där eftersom jag kände att jag hade fått ihop ett material som gick att analysera.

1.3.1.1 Aktörerna

Här nedan följer en lista på de aktörer som har skrivit de olika debattartiklarna och ledarna. Anledning till denna genomgång är att vi senare i diskussionsavsnittet 5.1 kommer att diskutera hur deras yrkesroller kan ha påverkat deras åsikter.

Journalist/debattör:

Anna Ekelund Nachman – *Dagens Samhälle*

Alexander Dominici – *Svenska Dagbladet*

Bawar Ismail – *Gefle Dagblad*

Carl-Johan Rehbinder – *Göteborgs-Posten*

John Sjögren – *Svenska Dagbladet*

Katerina Janouch – *Expressen*

Lisa Magnusson – *Dagens Nyheter*

Forskare/akademiker/utredare

Emma Frans - *doktor i epidemiologi*

Jack Lukkerz – *socionom, fil lic i social arbete, master i sexologi*

Nina Rung – *kriminolog, utredare polisen*

Per Köhler – *doktorand i neurofysiologi*

Politiker:

Carola Granell et al. – *ordförande/medlemmar S-kvinnor i Göteborg*

Emma Blomdahl – *Aktivist och deltagare i Women Deliver Young Leaders Program 2018. (politiker?)*

Magnus Ek – *förbundsordförande Centerpartiets ungdomsförbund*

Olivia Erixon – *sexualpolitisk talesperson, förbundsstyrelseledamot och hälso- och sjukvårdspolitisk talesperson*

Stina Wernersson – *andra vice ordförande och jämställdhets- och sexualpolitisk talesperson, Centerpartiets ungdomsförbund*

Företrädare för kvinno-och tjejjourer:

Linn Fröjndendahl et al. – *Stockholms tjejjour + administratörer för nätverket #intedinhora*

Margareta Sylvan et al. – *ordförande/vice ordförande/ledamot kvinno- och tjejjouren Jönköping*

Olga Persson – *generalsekreterare Unizon*

Zandra Kanakaris – *förbundsordförande Unizon*

Zozan Inci – *ordförande ROKS*

1.3.2 Sekundärmaterial

Det sekundära materialet som har använts i uppsatsen är fyra olika juridiska dokument; *Europakonventionen, Yttrandefrihetsgrundlagen, Brottsbalken* och *Lag (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt*.

Europakonventionen används i analysdelen för att tydliggöra begreppet *rätten till privatliv* som har använts i primärmaterialet. Detta för att ge läsaren ett bredare perspektiv.

Yttrandefrihet nämns i artiklar som är emot en reglering och där hävdas det att det bland annat är en inskränkning av yttrandefriheten att reglera pornografi. Detta diskuteras vidare i analysdelen och därför har *yttrandefrihetsgrundlagen* tagits med för att ge en klarare bild av diskussionen.

I uppsatsens bakgrundsavsnitt nämns förbudet mot innehav och konsumtion av barnpornografi och därför hänvisas det till *brottsbalken*. Detta för att tydliggöra vilka straff ett sådant brott får.

I analysavsnittet 5.2.1 diskuteras huruvida en reglering av pornografi kan kallas för censur eller inte. Till hjälp har jag tagit med *Lag (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt* för att få en bild om vad den svenska lagen säger.

Fördelen med att använda sig av juridiska dokument är att de är trovärdiga och kan användas i alla sammanhang när man vill hänvisa till den svenska lagen eller konventioner.

1.3.3 Källkritik

När tidningsartiklar används som primärmaterial är det viktigt att se vilka aktörerna bakom dessa är. Deras intressen, erfarenheter etc. kan komma att påverka hur de argumenterar och vilka argument som används. Det är också viktigt att komma ihåg att materialet inte är forskning kring ämnet pornografi utan är istället åsiktsbaserad med undantag av viss hänvisning till forskning. En väldigt ensidig bild av ämnet pornografi målas upp i respektive artikel och det är bra att ha i åtanke att det finns fler aspekter av ämnet som kanske inte tas upp i alla artiklar. En djupare diskussion kring aktörerna kommer finnas i diskussionsavsnittet 5.1.

Att kritiskt granska källorna som används i bakgrundsavsnittet och i tidigare forskning är också av stor vikt. Dessa källor lägger grunden för uppsatsens bakgrundsfakta och den information som läsarna kommer ta del av. Är denna information bristfällig får läsarna en felaktig bild av ämnet. Vissa av källorna från avsnittet *tidigare forskning* är intervjubaserade medan andra är undersökningar och den här kombinationen är till fördel för uppsatsen då en mer nyanserad bild av ämnet kan målas upp.

2 Litteraturöversikt och tidigare forskning

Här nedan kommer några studier och forskningar kring ämnet pornografi att presenteras. Därefter kommer ett avsnitt om hur de har använts i uppsatsen och sist ett avsnitt med förslag till vidare forskning.

2.1 Tidigare forskning

I sin artikel *The impact of pornography on gender-based violence, sexual health and well-being: what do we know?* har Megan S. C. Lim, Elise R. Carrotte och Margaret E. Hellard redogjort för de resultat som deras forskning har kommit fram till. Fokuset har varit hur pornografi kan påverka unga människor och deras syn på sex, samt hur detta kan vara problematiskt om de har använt sig av pornografi som sexualkunskap. Enligt författarna har våldet mot kvinnor i pornografiska material ökat och i sambandet med detta även våldet mot kvinnor i samhället. Folk ser pornografi som verklighet istället för fantasi vilket leder till att de får en förvrängd bild av vad sex verkligen är, precis som med de unga tittarna. Våldsamt pornografiskt innehåll ökar sexuella aggressioner och påverkar attityden gentemot våld mot kvinnor. Mellan 37-88 procent av mainstream pornografin innehåller någon form av fysisk våld.⁹ Lim, Carrotte och Hellard tar även upp att det finns personer som anser att pornografin har sina fördelar. Dessa personer menar att den sexuella ångesten försvinner, att man har en mer öppen syn på sexualitet samt större

⁹Lim, Megan S. C. Carrotte, Elise R. Hellard, Margaret E. "The impact of pornography on gender-based violence, sexual health and well-being: what do we know? *Epidemiology & Community Health*. Vol. 70. Issue 1. Sid 3.

acceptans för homosexuella relationer.¹⁰ Slutligen nämns det i artikeln att mer forskning kring ungdomar och pornografi bör göras.¹¹

Dan J. Miller, Garry Kidd och Martin Hald tar i sin artikel *Self-Perceived Effects of Pornography Consumption Among Heterosexual Men* upp sin forskning kring vad de heterosexuella männen har för syn på sin egna pornografikonsumtion. De ville belysa konsumenternas syn på de effekter som pornografi medför.¹² Majoriteten av männen som deltog i undersökningen ansåg att pornografi hade en större positiv påverkan på deras syn på sex.¹³ En liten urvalsgrupp som deltog i undersökningen ansåg att de hade blivit negativt påverkade istället.¹⁴ Miller, Kidd och Hald tar även upp att pornografi kan påverka människans maskulina ideal och sexuella förväntningar i relationer.¹⁵

I artikel *The use and effects of pornography in romantic relationships*, skriver Lorne Campbell och Taylor Kohut bland annat om vad pornografi är¹⁶ och sätter detta i ett genusperspektiv.¹⁷ Att titta på pornografiskt material tillsammans med sin partner kan enligt Campbell och Kohut öka den sexuella lusten under en kortare period. Pornografi kan även öka lusten att vara nära varandra men påverkar inte deras syn på partners utseende, sexuella kompetens etc. De menar även att det är skillnad på om endast ena partnern tittar på pornografi eller om båda gör det. Om endast ena partnern tittar, riskerar relationen istället att bli dysfunktionell.¹⁸

I *Pornography: The Mass Production of Sexual Violence* skriver Amber L. Morczek att man inte kan prata om pornografi utan att prata om sexuellt våld. Det ena hänger ihop med det andra.¹⁹ Våldet i modern pornografi (mest mot kvinnan) är inte något onormalt eller avvikande utan det är något som sker systematiskt inom porrindustrin där den största

¹⁰ Lim, Carrotte, Hellard. 2015. Sid. 4.

¹¹ Lim, Carrotte, Hellard. 2015.

¹² Miller, Dan J. Kidd, Garry. Hald, Gert Martin. "Self-Perceived Effects of Pornography Consumption Among Heterosexual Men". *Psychology of Men & Masculinity* 2018, Vol. 19, No. 3. Sid 470.

¹³ Miller, Kidd, Hald. 2018 Sid. 472.

¹⁴ Miller, Kidd, Hald. 2018 Sid 470.

¹⁵ Miller, Kidd, Hald. 2018 Sid 474.

¹⁶ Campbell, Lorne. Kohut Taylor. "The use and effects of pornography in romantic relationships". Vol. 13. 2017. Sid 6.

¹⁷ Campbell. Kohut. 2017. Sid 7.

¹⁸ Campbell. Kohut. 2017. Sid 8.

¹⁹ Morczek, Amber L. "Pornography: The Mass Production of Sexual Violence". *Family & Intimate Partner Violence Quarterly*, 8(2). Sid 117.

gruppen av konsumenter är män.²⁰ Morczek fortsätter med att skriva att pornografi har blivit mainstream och normaliserat vilket bland annat är anledningen till att kändisar som medverkar i pornografiska filmer kan få ett höjt status istället för att deras karriärer ska påverkas negativt.²¹ Pornografi tillsammans med andra faktorer bidrar enligt Morczek till en kultur där man har överseende med våld mot kvinnor. Smärtan hos kvinnor har normaliserats och kvinnan förväntas stå ut med mer.²²

Det har gjorts en undersökning bland ungdomar i Italien där de försökte hitta en koppling mellan porrtittande och mäns attityder om våldtäkt och deras aggressiva beteende. Undersökningen är gjord av Patrizia Romito och Lucia Beltramini och resultatet kan man hitta i artikeln *Factors Associated With Exposure to Violent or Degrading Pornography Among High School Students*. De tar främst upp effekter av pornografi på unga killar.²³ När de gjorde undersökningen inkluderade de andra faktorer som våld i hemmet, om man röker, dricker och om man har vänner som säljer eller köper sex, för att se om man kunde hitta sambandet mellan något av dessa och pornografikonsumtion.²⁴ Romito och Beltramini kunde hitta samband mellan de som drack, rökte, hade självmordstankar, tog avklädda bilder och hade vänner som sålde eller köpte sex med exponeringen av pornografi. Detta gällde både killarna och tjejerna.²⁵ Detta resultatet kan man inte använda som generalisering då endast 16 skolor i Italien deltog i undersökningen.²⁶

Pernilla Nigård har skrivit avhandlingen *Pornografi och sexuell exponering bland unga män och kvinnor*, där syftet var att undersöka vilka innebörder pornografianvändning och sexuell exponering hade för unga vuxna. Hennes undersökning gjordes genom kvalitativa forskningsintervjuer där hennes målgrupp var unga män och kvinnor mellan 18 och 25 år. Hon ville undersöka hur de resonerade när det gällde erfarenheten av att titta på pornografi och att exponera sig sexuellt för andra,

²⁰ Morczek. 2015. Sid 117 – 118.

²¹ Morczek. 2015. Sid 118.

²² Morczek. 2015. sid. 122.

²³ Beltramini, Lucia. Romito, Patrizia. Factors Associated With Exposure to Violent or Degrading Pornography Among High School Students. *Journal of School Nursing* 31 (4). Sid.280.

²⁴ Beltramini. Romito. 2015. Sid. 282.

²⁵ Beltramini. Romito. 2015. Sid 284.

²⁶ Beltramini. Romito. 2015. Sid 288.

hur dessa erfarenheter påverkade välbefinnandet samt hur de ser på sina egna handlingar i förhållande till de köns- och sexualitetsnormer. Undersökningen kom fram till att användningen av pornografi och att exponera sig sexuellt har fått betydelse i de ungas vardag och kan berika dem.²⁷

Talita är en ideell organisation som hjälper personer med en väg ut ur pornografi, prostitution och människohandel och in i ett nytt liv. De arbetar förebyggande, uppsökande och rehabiliterande och har ett bra samarbete med polisen. Trots att det är många som har hamnat i prostitution och pornografi finns det inte mycket kunskaper kring porrindustrin i Sverige. För att försöka fylla ut de kunskapsluckor som existerar genomförde Talita den första undersökningen av den svenska porrindustrin *Syns man inte, finns man inte – en inblick i den svenska porrindustrin* i mars år 2019.²⁸ Talita granskade bland annat några porrproducenter och såg att deras sätt att rekrytera unga kvinnor var genom olika sociala medier med löfte om att de skulle tjäna pengar och bli berömda. Studien innehåller också intervjuer med kvinnor som har erfarenhet av porrindustrin här i Sverige och de berättar att det ofta är unga tjejer som bland annat är ekonomiskt sårbara och tidigare varit utsatta för sexualiserat våld som rekryteras. Det största hindret för att lämna porrindustrin är att bilderna och filmerna alltid kommer finnas kvar på nätet. Talita nämner i studien några rekommendationer som de tycker ska införas bland annat stödinsatser för att lämna industrin samt förebyggande insatser för att hindra att unga kvinnor rekryteras. Talita kräver även att Sveriges regering ska agera och arbeta förebyggande mot pornografin och att granska den svenska porrindustrin genom en statlig utredning.²⁹

I en studie från år 2010 utförd av Ana J. Bridges, Robert Wosnitzer, Erica Scharrer, Chyng Sun och Rachael Liberman undersöktes 304 pornografiska scener. Studien visade att 88.2 procent av de undersökta scenerna innehöll fysisk aggression mot kvinnor och 48.7 procent innehöll verbal aggression där männen kallade kvinnorna för nedvärderande

²⁷ Nigård, Pernilla, *Pornografi och sexuell exponering bland unga män och kvinnor [Elektronisk resurs]*, Health and Society, Malmö högskola, Licentiatuppsats Malmö : Hälsa och samhälle : 2012, Malmö, 2012 <http://hdl.handle.net/2043/14342>.

²⁸ Talita. Vad gör Talita?. <https://talita.se/utforska/vad-gor-talita> (Hämtat 2019-03-28).

²⁹ Donevan, Meghan. ”Syns man inte, finns man inte – en inblick i den svenska porrindustrin”. *Talita*. Stockholm 2019.

namn.³⁰ Det finns tidigare studier som påstår att våld inom pornografiska filmklipp sällan kom upp i mer än 30 procent och detta är något Bridges, Wosnitzer, Scharrer, Sun och Liberman tar upp i sin diskussion. De diskuterar hur det kommer sig att resultatet skiljer sig så drastiskt.³¹

2.2 Hur dessa har använts i uppsatsen

Lim, Carrotte och Hellards studie har tagits med i uppsatsen då de belyser båda sidorna i debatten. De skriver, som tidigare nämnt, både om pornografins påverkan på unga människor, deras syn på sex och om våldet som pågår mot kvinnorna inom industrin samtidigt som de tar upp vissa positiva aspekter som människor kan ha, även om de inte håller med om dessa åsikter.³² Uppsatsens syfte är att analysera den debatt som finns om pornografi och denna studie ger oss läsare en bättre förståelse om båda sidorna i debatten.

Miller, Kidd och Halds studie har tagits med i uppsatsen för att ge en bild om hur konsumenterna själva tycker om sin konsumtion av pornografi. För att förstå debatten som pågår är det viktigt att kunna förstå hur och varför vissa argumenterar som de gör, även om man kanske inte håller med.³³

Campbell och Kohuts artikel om bland annat pornografins påverkan på relationer har tagits med i tidigare forskning för att den ger en bild om hur en relation kan påverkas av pornografi. Några av de artiklar som har valts ut som primärmaterial tar upp pornografins påverkan på relationer vilket mestadels handlade om negativa aspekter medan denna studie fokuserar mer på de positiva aspekterna kring pornografikonsumtion i relationer. Eftersom den analyserade debatten endast fokuserar på de negativa aspekterna har Campbell och Kohuts artikel tagits med för att ge läsarna en mer nyanserad bild om hur pornografi kan påverka relationer.

³⁰ Bridges, Liberman, Scharrer, Sun, och Wosnitzer. 2010 sid. 1065-1085.

³¹ Bridges, Liberman, Scharrer, Sun, och Wosnitzer. 2010. sid. 1065-1085.

³² Lim, Carrotte, Hellard. 2015.

³³ Miller, Kidd, Hald. 2018.

Morczeks studie fokuserar på våldet som pågår inom porrindustrin och hur normaliserat detta har blivit.³⁴ Hennes studie har liknande tankar kring våld som Andrea Dworkin har i sin teorin om censur och våld. Våldsaspekten kommer ha en central del i analysavsnittet vilket gör att Morczeks studie är relevant för uppsatsen.

Våldsprevention med fokus på ungdomar är något som förekommer ofta bland artiklarna i primärmaterialen och därför har Romito och Beltraminis undersökning bland ungdomar i 16 olika skolor i Italien valts att tas med. Resultatet som Romito och Beltramini fick var att det fanns vissa faktorer såsom rökning, alkohol etc. som kunde kopplas till ungdomarnas porrkonsumtion.³⁵ Trots att man inte kan generalisera denna studie eftersom den endast undersökte ungdomar i 16 olika skolor i Italien kan man ändå ha resultatet i åtanke när man ska prata om våldsprevention och utbildning i skolor här i Sverige.

Svenska studier om pornografi var inte lätt att hitta. De flesta fokuserar på mäns våld mot kvinnor som går att appliceras på porrindustrin men det fanns inte många studier som specifikt undersökte pornografi. Nigårds studie var en av de få svenska forskningar jag hittade som specifikt talade om pornografi. Hon undersökte vilka innebörder pornografianvändning och sexuell exponering hade för unga vuxna³⁶. Sedan finns Talitas undersökning av den svenska porrindustrin, där de bland annat granskade några porrproducenter, intervjuade kvinnor som hade erfarenhet av att jobba inom porrindustrin etc. Dessa studier är relevanta till uppsatsen då de undersöker den svenska porrindustrin och uppsatsen fokuserar på hur svenska dagstidningar skriver om pornografi. Här kommer vi få ett svenskt perspektiv på ämnet.

Bridges, Wosnitzer, Scharrer, Sun och Liberman har som Morczek fokuserat på våld inom pornografiska filmklipp. Skillnaden mellan dessa är att Bridges, Wosnitzer, Scharrer, Sun och Liberman har undersökt 304 pornografiska scener för att se hur mycket våld visas, medan Morczek fokuserar allmänt på våld inom industrin. De bidrar med att uppdatera den procentsiffra som tidigare har angetts i andra undersökningar då den i

³⁴ Morczek. 2015.

³⁵ Beltramini & Romito. 2015.

³⁶ Nigård. 2012.

Bridges, Wosnitzer, Scharrer, Sun och Libermans studie visade sig vara mycket högre.³⁷ Undersökningen har använts både i bakgrundsavsnittet och i diskussionsavsnittet.

Nyckelorden som jag har använt mig av vid sökning av tidigare forskning har varit *pornography, pornography and sexual violence, pornography and effects, pornography and human rights, pornography and attitudes, pornografi i Sverige* och *pornografins påverkan*.

2.3 Förslag till vidare forskning

Vid sökandet av tidigare forskning kunde jag se att det saknades vissa typer av studier när det kom till ämnet pornografi. Det fanns en hel del undersökningar och forskningar kring våld inom pornografi eller allmänt om mäns våld mot kvinnor som kunde appliceras på ämnet pornografi men inte mycket om exempelvis pornografins påverkan på barn.

Forskning om pornografins påverkan på barn och ungdomar fanns inte i så stor utsträckning. Detta är något som behöver forskas mer kring. För att kunna jobba med våldsprevention och utbildning i skolor är det viktigt att fler undersökningar kring pornografins påverkan på barn och ungdomar görs. Speciellt eftersom konsumtionen av pornografi kan påverka deras syn på vad som är normala inslag i sexuellt umgänge.

Forskning kring hur det verkligen står till inom porrindustrin är något som absolut borde undersökas mer. Tyvärr tror jag att en sådan här undersökning hade varit svår att genomföra hur viktigt det än är. Många av de som medverkar kanske inte vågar berätta hur de haft och vad som föregår bakom kulisserna då de är rädda för konsekvenser. I nuläget finns Talitas studie samt det några intervjuer med kända porrskådespelare vilket inte är tillräckligt.

En annan intressant undersökning hade varit att intervjua producenterna i porrindustrin för att höra deras åsikter och perspektiv kring deras yrke. En sådan här undersökning kommer med största sannolikhet att ge en väldigt ensidig bild av hur det

³⁷ Bridges, Liberman, Scharrer, Sun, och Wosnitzer. 2010.

står till, eller påstås stå till. Trots det hade det varit intressant att läsa en sådan undersökning för att skapa oss en bild om hur producenterna själva ser på sitt yrke och påverkningen den har på både de inom industrin men även på deras konsumenter.

Som tidigare nämnt finns det inte mycket svensk forskning kring ämnet pornografi. Detta är något jag tycker borde undersökas mer då det är väldigt aktuellt och har en stor påverkan på människor både inom porrindustrin i Sverige men även på konsumenterna.

3 Metod, teori och analytiska frågor

I det här avsnittet tas uppsatsens valda metod, teori och analytiska frågorna upp. Metoden består av en kvalitativ innehållsanalys som ska analysera debatten om pornografi i svensk dagspress. Uppsatsens teori kommer vara en kombination av Andrea Dworkins teori om censur och pornografi och Andrew Altmans teori om pornografi och debatten kring detta ämne. Valet att kombinera två teorier har tagits för att skapa en intressant diskussion.

3.1 Metod

Metoden som kommer användas i uppsatsen är en kvalitativ innehållsanalys. Syftet med den här metoden är att systematiskt bryta ner och kategorisera delar av textinnehållet för att besvara bestämda forskningsfrågor.³⁸ All innehållsanalys använder sig av kodning.³⁹ Det finns två olika sätt att koda och identifiera dessa kategorier eller teman. Det första är genom en deduktiv innehållsanalys vilket betyder att de olika temana redan är förutbestämda och appliceras direkt på materialet som sedan ska analyseras. Det andra sättet är genom en induktiv innehållsanalys vilket betyder att de olika temana eller kategorierna växer fram ur texten istället för att vara förutbestämda.⁴⁰ Uppsatsen kommer att använda sig av en induktiv kvalitativ innehållsanalys vilket betyder att de olika teman eller kategorier kommer att väljas utifrån primärmaterialets innehåll.

³⁸ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012. Sid 50.

³⁹ Bergström & Boréus. *Textens mening och makt*. 2012. Sid.50.

⁴⁰ Hsieh, Hsiu-Fang & Shannon, Sarah E. *Three Approaches to Qualitative Content Analysis*. *Qualitative Health Research*. Vol. 15 No. 9, November 2005 Sid.1279 DOI: 10.1177/1049732305276687.

Fördelen med en innehållsanalys är att man kan analysera vilken text som helst, allt från tidningsartiklar till tecknade serier till läroböcker.⁴¹ Enligt vissa forskare finns det nackdelar med en kvalitativ innehållsanalys. De menar att resultatet av en sådan studie i stor utsträckning bygger på forskarnas ofta osystematiska uppfattningar om vad som är viktigt och betydelsefullt.⁴²

3.1.1 Tillvägagångssätt

Första steget för mig var att hitta relevanta artiklar för undersökningens ändamål. När dessa hade valts ut var det dags att läsa igenom primärmaterialet upprepade gånger för att skapa sig en bild av helheten. Efter att ha läst igenom de 18 artiklarna kunde jag identifiera några återkommande mönster. Jag plockade ut stycken med liknande centrala budskap från de olika artiklarna och la in dessa i ett nytt dokument. Kravet jag ställde var att minst fem olika artiklar skulle ta upp liknande ämnen för att jag skulle koda det. Sedan kodade jag dessa stycken och namngav dem.

Exempel: Det var sex olika artiklar som talade om kvinnors egenbestämmande, jämställdhet och feminism. Dessa fick tillsammans bilda ett tema som jag valde att namnge för *Feminism*. Jag anser att feminism är ett bra namn som sammanfattar de centrala budskapen de olika skribenterna hade.

Detta upprepades med artiklarnas innehåll tills jag fick fram fem olika teman. Dessa teman blev: *reglering av pornografi, fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld, hänvisning till forskning, feminism och utbildning och våldsprevention.*

Efter att teman har identifierats är det dags att använda metoden på primärmaterialet. Först kommer artiklarna att analyseras utifrån de olika teman som har valts ut. Varje tema kommer att analyseras separat och oberoende av teorierna. Artiklarna kommer sedan att analyseras och diskuteras utifrån de två analytiska frågorna. Resultatet kommer att jämföras med Dworkins och Altmans teorier. I samma avsnitt kommer även aktörerna bakom artiklarna att diskuteras för att se vilka yrkesroller och intressen de representerar;

⁴¹ Bergström & Boréus. *Textens mening och makt*. 2012. Sid.51.

⁴² Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, 2., [rev.] uppl., Liber, Malmö, 2011. Sid 368.

exempelvis forskare, journalist och politiker och hur detta kan påverka hur de argumenterar i sina artiklar.

Efter analysen och diskussionen kommer uppsatsens frågeställningar att ha besvaras.

3.2 Teori

I det här avsnittet kommer teorierna som har valts ut att presenteras. Andrea Dworkin var en amerikansk författare, filosof och feministisk aktivist. Andrew Altman är en professor i filosofi vid Georgia State University. Dessa två teorier har valts ut för att deras åsikter skiljer sig från varandra vilket kan skapa intressanta diskussioner.

3.2.1 Andrea Dworkin

I sin teori definierar Dworkin begreppet censur och tar upp pornografi och dess påverkan och syn på kvinnor. När det kommer till censur drar Dworkin en parallell mellan polisstater och hur dessa försökte stoppa författarna att publicera sina verk. Det var inte *handlingen* i sig (att skriva) som poliserna ville stoppa utan det var böckernas innehåll, det vill säga *idén* bakom det skrivna. Detta applicerar hon även på pornografi och menar att det inte är *idén* bakom pornografi som hon vill ska stoppas utan det är handlingarna, det vill säga våldet mot kvinnor. Att stoppa pornografi och producenterna kan enligt Dworkin inte räknas som censur, då dessa producenter är instrumenten för terror, likt poliserna i polisstaterna, och inte dess offer.⁴³

Dworkin hävdar att pornografin inte har blivit mer våldsamt på senare tid utan att den är som den alltid har varit. Enda skillnaden nu är att den har blivit mer offentlig.

⁴³ Dworkin, Andrea; *Against the Male Flood; I Feminism & Pornography*; Drucilla Cornell (red.); Oxford: Oxford University Press 2000. sid. 28.

Människor får ta del av sådant som tidigare pågick bakom stängda dörrar. Våldtäkt inom pornografin är fortfarande konstant och central, oberoende av var, när eller hur pornografin är producerad. Enligt Dworkin har det inte skett någon förändring när det kommer till hur kvinnorna behandlas, hur pornografi produceras eller vilken typ av våld som används och att påstå att våldet inom pornografin är något modernt stämmer inte, menar hon.⁴⁴ Inom den pornografiska industrin placeras kvinnorna i botten av hierarkin och denna underordning är enligt Dworkin våld. Våldet som pågår inom porrindustrin är systematiskt och har normaliserats vilket enligt Dworkin indirekt betyder att den som har begått våld har rätt. Enligt Dworkin är hierarki, objektifieringen och underkastelse förutsättningar för systematiskt socialt våld.⁴⁵

3.2.2 Andrew Altman

Andrew Altman argumenterar att alla vuxna har en moralisk rätt till sexuell autonomi. Detta ska enligt Altman inkludera deras rätt att köpa, sälja och använda pornografi som är gjord av samtyckande vuxna. Dessa moraliska rättigheter sätter upp gränser för hur lagen legitimt behandlar dem, även om lagen bygger på en princip lika viktig som en som kräver jämställdhet mellan kvinnor och män. Han anser att mycket av den pornografi som för närvarande är i omlopp, särskilt på internet, bör ses i termer av *kontrollen* alla individer har över sina egna sexliv. Denna kontroll ska ligga hos varje individ och inte hos samhället. Lagliga begränsningar för vuxnas tillgång till pornografiskt material kränker rätten till kontroll över sitt egna sexliv. För att begränsa den sexuella autonomin krävs det starka empiriska skäl, vilket Altman hävdar saknas.⁴⁶

De feministiska rörelserna från 1960-talet till idag har enligt Altman haft en avgörande roll i debatten om vuxnas tillgång till pornografi och huruvida detta ska begränsas. Porrståndare hävdar att pornografi skadar kvinnor och bidrar till ett socialt och politiskt system där kvinnor inte har samma rättigheter som männen. Enligt Altman

⁴⁴ Dworkin. *Against the Male Flood*. Sid. 30.

⁴⁵ Dworkin. *Against the Male Flood*. Sid. 31.

⁴⁶ Altman, Andrew, *Debating pornography [Elektronisk resurs]*, 2019.

saknas det bevis för detta. Altman förnekar inte att pornografi i vissa fall spelat en roll i när kvinnor blir illa behandlade, han menar dock att det inte finns mycket bevis för att den ökade tillgängligheten av pornografi, på samhällsnivå, har lett till en betydande ökning av våld mot kvinnor. Han påstår att det tvärtom har blivit en minskning av våld mot kvinnor.⁴⁷

3.3 Analytiska frågor

Jag har valt ut två analytiska frågor som jag finner intressanta att undersöka. Dessa analytiska frågor har tagit inspiration från de valda teorierna då båda talar om reglering av pornografi och våld men utifrån olika perspektiv. Dessa frågor kommer först att besvaras med hjälp av primärmaterialet. Därefter kommer frågorna att besvaras utifrån Dworkin och Altmans teorier och skillnader och likheter kommer att diskuteras.

De analytiska frågorna är följande:

- Är det censur att reglera pornografi?
- Är pornografi i sig våld eller är det ett uttryck för våld?

⁴⁷ Altman. *Debating pornography*. 2019.

4 Undersökning

I det här avsnittet analyseras artiklarnas innehåll utifrån de olika teman som har plockats fram med hjälp av metoden. De olika teman som har plockats fram och utgör analysen är följande:

- Reglering av pornografi
- Fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld
- Hänvisning till forskning
- Feminism
- Utbildning och våldsprevention

Varje indelning har samma struktur för att det ska vara enkelt för läsarna att hänga med i analysen. Först en kort presentation om antalet artiklar som tas upp i respektive temaavsnitt, sedan kommer artiklarna att analyseras utifrån de olika teman och sist tas likheter och skillnader upp.

4.1 Reglering av pornografi

Temat *reglering av pornografi* berörs i 6 av de 18 artiklarna. Det finns tydligt skilda åsikter bland annat om huruvida en eventuell reglering skulle ha positiva eller negativa effekter. De som argumenterar för en reglering har en utgångspunkt i vad deltagarna i filmklippen utsätts för. De andra som argumenterar emot en reglering gör så utifrån principer om individens rättighet av eget bestämmande.

Zandra Kanakaris och Olga Persson skriver i sin artikel *Nästa generation måste räddas från porrskador* att det pågår ett intensivt arbete inom bland annat IT-branschen för att möjliggöra ett samhälle utan pornografi. Internetleverantörer ska kunna ge sina

kunder friheten att välja bort pornografiskt innehåll och det ska ställas krav på att de som vill ha tillgång till pornografiskt material måste vara myndiga. I dag finns det redan filter som begränsar tillgång till förbjudet material som barnpornografi och Kanakaris och Persson menar att ett liknande filter borde införas för att begränsa tillgången till övergrepp på vuxna. Enligt skribenterna går utvecklingen åt rätt håll då fler och fler internetleverantörer redan gör mer än vad lagen kräver. Bland annat har C-More och Comhem redan tagit bort pornografi från sitt utbud.⁴⁸ I sin artikel, *Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas*, skriver Carola Granell, Janette Olsson och Marlene Segerson också om internetleverantörer och deras arbete för att begränsa tillgången till pornografiskt innehåll.⁴⁹ De fortsätter med att säga:

Vi menar att man på allvar behöver se över hur vi kan begränsa porren på nätet och att Sverige också här bör vara föregångare precis som vi varit i jämställdhetsfrågor och i arbetet med våld mot barn och kvinnor.⁵⁰

Det finns skribenter som är skeptiska till detta och anser inte att pornografi borde regleras. I sin debattartikel *Att censurera porr är inte feminism* framför Lisa Magnusson sina tankar och frågor kring förslaget om reglering:⁵¹

[...] hur ska dessa internetoperatörer kunna avgöra vilka sajter som ska blockeras och inte? Ska det ske automatiskt, genom att en webbsida laddas först när filtret scannat den och säkerställt att den inte innehåller några snuskiga ord och bilder? Eller ska filtret blockera vissa www-adresser bara, utifrån en svart lista? Vem eller vilka ska i så fall upprätta den listan, och utifrån vilka kriterier? Är till exempel erotik okej eftersom den har ett konstnärligt syfte, eller ska allt som kan tänkas verka upphetsande på tonåringar förbjudas? Var drar man gränsen? Hur ska man kunna stoppa ens en bråkdel av alla osedligheter där ute?⁵²

⁴⁸ Kanakaris, Zandra & Persson, Olga. "Nästa generation måste räddas från porrskador". *Expressen*. Publicerad 2017-09-08. Hämtad 2018-11-08. <https://www.expressen.se/debatt/nasta-generation-maste-raddas-fran-porrskador/>.

⁴⁹ Granell, Carola. Olsson, Janette och Segerson, Marlene. "Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas". *Göteborgs-Posten*. Publiceras 2017-02-14. (Hämtad 2018-11-08). <http://www.gp.se/debatt/kvinnof%C3%B6rnedrande-n%C3%A4tporr-m%C3%A5ste-begr%C3%A4nsas-1.4156602>.

⁵⁰ Granell, Olsson, Segerson. "Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas". *Göteborgs-Posten*.

⁵¹ Magnusson, Lisa. "Att censurera porr är inte feminism". *Dagens Nyheter*. Publicerad 2017-08-30. Hämtad 2018-11-07. <https://www.dn.se/ledare/signerat/lisa-magnusson-att-censurera-porr-ar-inte-feminism/?variantType=large>.

⁵² Magnusson. "Att censurera porr är inte feminism". *Dagens Nyheter*.

Magnusson fortsätter med att uttrycka att det vore katastrofalt om internetoperatörer skulle ges tillgång till alla datorer, surfplattor och mobiler i hela landet för att hantera filtret mot pornografin.⁵³ Magnus Ek och Olivia Erixon skriver i artikeln *C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr* att lagstiftning om ett generellt porrfilter är vårdslöst och ineffektivt och att det inte är rimligt att människor ska behöva be om lov att få tillgång till webbplatser med lagligt innehåll. Detta ska enligt dem ses som en inskränkning av yttrandefriheten och ett fritt internet. Det är enligt dem inte statens roll att avgöra vad vi får och inte får titta på.⁵⁴ Bawar Ismail skriver i sin artikel *Rädda porren från prussiluskorna!* att porrmotståndare brukar sätta likhetstecken mellan våldsporr och all annan pornografi som finns och att de anser att pornografi är något fult. Detta är enligt Ismail inte ett tillräckligt bra argument för att staten ska gå in och reglera hur medborgarna använder nätet. Han gör även en koppling mellan religion och pornografiförbud. Med detta menar han att det från ett religiöst perspektiv handlar om att man vill värna om kyskhet och mänsklig värdighet och att det är därför det i stora delar av den muslimska världen är förbjudet med pornografiskt innehåll.⁵⁵ Olivia Erixon har även skrivit en artikel tillsammans med Stina Wernersson, *Ett förbud mot porr förminskar kvinnor*, där de bland annat tar upp sina tankar och åsikter kring reglering av pornografi:

Det vore naivt att helt bortse från de problematiska förhållanden som har funnits och ännu finns inom pornografin. Det verkar dock som att syftet [med porrförbud] är att demonisera all porr, utan att inse att det också finns bra, normkritisk och viktig porr. Ett förbud är enbart kontraproduktivt, en quick fix som öppnar upp för en helt okontrollerad marknad men som inte löser någonting. Att förbjuda porr motverkar den viktiga sexuella frigörelsen, men kommer med allra största sannolikhet inte innebära att porr försvinner från svenska skärmar.⁵⁶

De som är för reglering av pornografi och de som är emot regleringen har helt skilda åsikter. De argumenterar utifrån olika principer. De som är för reglering talar om industrin som saluför våldet mot kvinnor, medan de som är emot reglering argumenterar utifrån

⁵³ Magnusson. "Att censurera porr är inte feminism". *Dagens Nyheter*.

⁵⁴ Ek, Magnus & Erixon, Olivia. "C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr". *Expressen*. Publicerad 2017-08-31. (Hämtad 2018-10-29). <https://www.expressen.se/debatt/c-ungdomar-till-c-kvinnor-blocka-inte-var-natporr/>.

⁵⁵ Ismail, Bawar. "Rädda porren från prussiluskorna!". *Gefle Dagblad*. Publicerad 2016-10-18. (Hämtad 2018-10-29). <https://www.gd.se/artikel/opinion/ledare/radda-porren-fran-prussiluskorna>.

⁵⁶ Erixon, Olivia & Wernersson, Stina. "Ett förbud mot porr förminskar kvinnor". *Svenska Dagbladet*. Publicerad 2015-08-10. (Hämtad 2018-10-29). <https://www.svd.se/ett-forbud-mot-porr-forminskar-kvinnor>.

individens frihet och risken med censur. De menar att en reglering av all pornografi begränsar utvecklingen som pågår, exempelvis med bra och normkritiskt pornografi.

4.2 Fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld

Fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld berördes i elva artiklar. Även här finns det skilda åsikter.

I sina respektive artiklar skriver Zozan Inci, Linn Fröjdendahl, Kanakaris & Persson och Anne Falk, Margareta Sylvan & Markus Redman om sexuellt våld och pornografins påverkan på kvinnor och tjejer. Gemensamt för dessa skribenter är deras engagemang i kvinno- och tjejjourer runt om i landet. Inci skriver i artikeln *Ett jämställt samhälle är ett porrfrött samhälle* att pornografi är dokumenterade sexköp och övergrepp som påverkar allas sexualitet. Hon fortsätter med att skriva att det är att falla offer för patriarkalt tänkande att påstå att pornografi är något bra och positivt.⁵⁷ Enligt Kanakaris & Persson är våld en hörnsten inom porrindustrin.⁵⁸ I *Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor* skriver Falk, Sylvan & Redman att sexuellt våld idag mer är en regel än ett undantag inom porrindustrin.⁵⁹ Fröjdendahl (et al.) skriver i *Kvinnor i porrindustrin skadas – ofta för livet* att kvinnor och unga tjejer tar störst skada och att porrindustrin ständigt flyttar på gränserna och har gjort det pornografiska innehållet mer våldsamt.⁶⁰ Kriminologen Nina Rung är utredare hos polisen och hävdar i sin artikel *Mainstream-*

⁵⁷ Inci, Zozan. ”Ett jämställt samhälle är ett porrfrött samhälle”. *Dagens Samhälle*. Publicerad 2017-06-20. (Hämtad 2018-11-08). <https://www.dagensamhalle.se/debatt/ett-jamstallt-samhalle-ar-ett-porrfrött-samhalle-17665>.

⁵⁸ Kanakaris & Persson. ”Nästa generation måste räddas från porrsador”. *Expressen*.

⁵⁹ Falk, Anne, Sylvan, Margareta & Redman, Markus. ”Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor”. *Jönköpings-Posten*. Publicerad 2017-03-08. (Hämtad 2018-11-08). <https://www.jp.se/article/porrens-kopplingar-till-mans-vald-mot-kvinnor/>.

⁶⁰ Fröjdendahl, Linn et al. ”Kvinnor i porrindustrin skadas – ofta för livet”. *Aftonbladet*. Publicerad 2018-04-27. (Hämtad 2018-11-08). <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/zLPKA4/kvinnor-i-porrindustrin-skadas--ofta-for-livet>.

porren måste problematiseras att det finns en koppling mellan vad gärningsmännen sök efter för pornografi och vad de utsatt sina offer för.⁶¹

I utredningen framkom uppgifter att gärningsmannen innehaft ”våldsporr” i sin dator och man utredde sambandet mellan det gärningsmannen sökt efter och tittat på och vad han sedan utsatt offret för. Den kopplingen, den mellan porrkunsumtion och sexuella övergrepp, behöver vi prata om. Det som i media betecknas som ”våldsporr” är egentligen mainstream-porr i dag. Porren har förändrats enormt över tid. Nu är gonzo-porr det vi ser. Det vill säga porr utan handling, dessutom med våld, förnedring och med totalt fokus på män[...]⁶²

Rung klargör i sin artikel att hon talar om mainstream-heteropornografi som står för den absoluta majoriteten av all producerad porr.⁶³ Granell, Olsson & Segerson skriver i sin artikel:

I undersökningar av storsäljande porrfilmer är en tydlig utveckling att de blir mer och mer våldsamma. Kvinnorna blir slagna, spottade på och kallade för slynor, horor och liknande. Före detta porrskådespelerskor vittnar om en hänsynslös bransch där man erbjuds droger för att orka och många får skador för livet. Eftersom det är multinationella företag som ser till att tjäna pengar och investera i porrbranschen har de incitament att fortsätta hitta nya målgrupper och ännu grövre uttryck.⁶⁴

John Sjögren skriver i artikeln *Porren gör att män betar sig som svin* om den sexuella dubbelmoralen i vårt samhälle där vi fördömer sexuella trakasserier men inte har några moraliska invändningar när det kommer till pornografi. Objektifieringen av kvinnokroppen inom pornografin är kvinnoförnedrande och en självklarare konsumtionsvana för många män.⁶⁵ I artikeln *Sverige – våga på porrfritt!* skriver Emma Blomdahl att det är skrämmande att riksdagen inte vill fatta viktiga beslut som på riktigt kan förebygga sexuella övergrepp inom porrindustrin när majoriteten av dem redan har röstat igenom en sexualbrottslag som ska bygga på frivillighet.⁶⁶

⁶¹ Rung, Nina. ”Mainstream-porren måste problematiseras”. *Expressen*. Publicerad 2016-01-02. (Hämtad 2018-11-08). <https://www.expressen.se/debatt/mainstream-porren-maste-problematiseras/>.

⁶² Rung. ”Mainstream-porren måste problematiseras”. *Expressen*.

⁶³ Rung. ”Mainstream-porren måste problematiseras”. *Expressen*.

⁶⁴ Granell, Olsson & Segerson. ”Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas”. *Göteborgs-Posten*.

⁶⁵ Sjögren, John. ”Porren gör att män betar sig som svin”. *Svenska Dagbladet*. Publicerad 2017-10-23. (Hämtad 2018-11-07) <https://www.svd.se/porren-gor-att-man-betar-sig-som-svin>.

⁶⁶ Blomdahl, Emma. ”Sverige – våga bli porrfritt!”. *Dagens samhälle*. Publicerad 2018-04-10. (Hämtad 2018-11-08). <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/sverige-vaga-bli-porrfritt-21561>.

Carl-Johan Rehbinder uttrycker kritik i sin artikel *Sexmoralism att påstå att övergreppen är porrens fel* till de som påstår att pornografiskt innehåll har förändrats och innehåller större inslag av våld och förnedring.⁶⁷ Han skriver:

Om man har sett lite porrfilm från 1900-talets början ser man att de var minst lika explicita som nutida filmer. Smisk, bondage, maktspel, gruppsex och mer därtill. Och går vi tillbaka ett par hundra år till ser vi minst lika extrema skildringar i teckningar som vi ser i nutida porr. För att inte tala om hällristningar från bronsåldern, eller för den delen grottmålningar.⁶⁸

Rehbinder fortsätter med att säga att eftersom pornografi är extremt varierat finns det självklart även våldsporr men att benämna det mainstream-pornografi är enligt honom inte rätt. Han skriver även att det finns många kvinnor som älskar hårda tag och att dessa frisinnade kvinnor skambeläggs av dem som anser att kvinnor inte kan gilla något sådant.⁶⁹ Även Katerina Janouch instämmer i sin artikel *Kvinnlig sexualitet gynnas av porr* att våldet har förekommit långt innan ens kommersiell pornografi fanns som benämning.⁷⁰ Ek & Erixon instämmer att det finns vissa negativa effekter av en överdriven konsumtion men att dessa inte är permanenta. Enligt dem är det även felaktigt att det finns ett samband mellan pornografin och sexuella övergrepp vilket enligt dem har bevisats i artiklar i *International Journal of Law and Psychiatry*.⁷¹

När det kommer till våld och hur skribenterna ställer sig till detta kan vi se stora skillnader. Den största skillnaden är att Fröjdendahl et.al., Granell, Olsson & Segerson Inci, Kanakaris & Persson och Falk, Sylvan & Redman talar om industrin i sin helhet och våld och övergrepp som pågår inom den. De talar inte bara om det synliga våldet som går att se i pornografiska filmklipp utan även om hela industrin och kvinnornas utsatthet inom denna. Erixon, Ek, Janouch och Rehbinder talar uteslutande om endast det pornografiska innehållet och tar inte upp något om industrin som helhet. Det är skillnad på att bara titta på pornografiska scener och om dessa innehåller synligt våld, än om man tittar på hela industrin och hur kvinnor behandlas.

⁶⁷ Rehbinder, Carl-Johan. "Sexmoralism att påstå att övergreppen är porrens fel". *Göteborgs Posten*. Publicerad 2016-07-14. Hämtad 2018-10-29. <http://www.gp.se/debatt/sexmoralism-att-p%C3%A5st%C3%A5-att-%C3%B6vergreppen-%C3%A4r-porrens-fel-1.3477381>.

⁶⁸ Rehbinder. "Sexmoralism att påstå att övergrepp är porrens fel". *Göteborgs-Posten*.

⁶⁹ Rehbinder. "Sexmoralism att påstå att övergrepp är porrens fel". *Göteborgs-Posten*.

⁷⁰ Janouch, Katerina. "Kvinnlig sexualitet gynnas av porr". *Expressen*. Publicerad 2015-07-13. Hämtad 2018-10-29. <https://www.expressen.se/debatt/kvinnlig-sexualitet-gynnas-av-porr/>.

⁷¹ Ek & Erixon. "C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr". *Expressen*.

4.3 Hänvisning till forskning

Nio av skribenterna hänvisar till forskning i sina artiklar. Bland annat Blomdahl, som skriver i sin artikel:

En rad experter på mäns våld mot kvinnor har under flera år hävdad att pornografin har en stor påverkan i att normalisera våld mot kvinnor. Forskning över flera år har visat att konsumtion av såväl vålds- som ickevåldspornografi gör med statistisk signifikans män i normalpopulationen mer sexuellt aggressiva samt producerar attityder som främjar eller trivialiserar våld mot kvinnor.⁷²

Falk, Sylvan & Redman delar åsikter om pornografins påverkan på mäns våld mot kvinnor och skriver i sin artikel att 50 års forskning visar att pornografi leder till mäns våld mot kvinnor samt till attityder som främjar våldet.⁷³ Granell, Olsson & Segerson hänvisar i sin artikel till en undersökning som gjordes i Sverige där man ville se hur många 16-åringar som kollade på pornografi.⁷⁴

I en stor enkätstudie bland svenska gymnasieungdomar deltog totalt 877 sextonåringar, varav 477 killar och 400 tjejer. 96 procent av killarna och 54 procent av tjejerna hade någon gång konsumerat pornografi, enligt en undersökning från Uppsala universitet. Drygt sjuttio procent av killarna konsumerade pornografi minst en gång varje vecka. Tio procent tittade på porr dagligen. Den gruppen killar tittade på våldspornografi i större utsträckning än andra. De visade sig också ha mer problem med till exempel alkohol eller psykisk ohälsa än andra.⁷⁵

Emma Frans och Per Köhler skriver i sin artikel *Möjligen omoraliskt – men porr skadar inte* att porrkonsumtion inte kan likställas med drogberoende eller alkoholism. De menar att det stämmer att sexuell upphetsning aktiverar hjärnans belöningssystem, precis som vid beroende, men att samma system aktiveras vid alla njutbara upplevelser. Frans och

⁷² Blomdahl. "Sverige – våga bli porrfritt". *Dagens Nyheter*.

⁷³ Falk, Sylvan & Redman. "Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor". *Jönköpings-Posten*.

⁷⁴ Granell, Olsson & Segerson. "Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas". *Göteborgs-Posten*

⁷⁵ Granell, Olsson & Segerson. "Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas". *Göteborgs-Posten*

Köhler skriver att man gärna får ifrågasätta pornografin men att man inte ska hävda att forskning har fastställt att pornografi är likt en beroendeframkallande drog. Enligt dem finns det inte vetenskapliga bevis för att pornografin är beroendeframkallande eller att den gör män till sexualförbrytare.⁷⁶

Ek & Erixon och Alexander Dominici tar upp i sina respektive artiklar att forskning inte kan bevisa att konsumtion av pornografiskt material leder till någon skada för kvinnorna. De tar även upp att det finns forskning som motbevisar att ett samband mellan pornografi och sexuella övergrepp finns.⁷⁷ Dominici fortsätter med att säga att pornografin tvärtom ses som en frizon där samhällets rätt eller fel är underordnad njutningen.⁷⁸ Enligt Janouch har forskningen visat att jämställdheten har blivit större tack vara pornografin och att kvinnorna med detta har blivit friare i sin sexualitet.⁷⁹ Jack Lukkers beskriver i sin artikel *Sluta moralisera om porr – de flesta kollar på det och det är inte skadligt* att forskningen ger en lugnande bild när det kommer till pornografi och att det inte är skadligt för gemene person. Enligt honom har människor i regel en förnuftig inställning till vad de ser.⁸⁰ Sist tar Ismail upp att forskningen inte är enig i frågan kring pornografins påverkan på människor. Han är kritisk till pornomotståndarnas åsikter om att forskning och vetenskapliga studier visar att pornografi är inspiration till mäns sexuella aggressioner.⁸¹

Alla skribenter förutom Janouch och Lukkers hänvisar eller länkar till forskning. Granel, Olsson & Segerson och Ek & Erixon gör en mer generell hänvisning utan att specifikt berätta vilken forskning det handlar om; *en studie av Uppsala universitet* eller

⁷⁶ Frans, Emma & Köhler, Per. "Möjligen omoraliskt – men porr skadar inte". *Aftonbladet*. Publicerad 2016-01-23. (Hämtad 2018-10-29). <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/0EgeEg/mojligen-omoraliskt--men-porr-skadar-inte>

⁷⁷ Ek & Erixon. "C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr". *Expressen* + Dominici, Alexander. "Du har fel, porr leder i värsta fall till onani". *Svenska Dagbladet*. Publicerad 2017-10-24. (Hämtad 2018-11-07). <https://www.svd.se/du-har-fel-porr-leder-i-varsta-fall-till-onani>

⁷⁸ Dominici. "Du har fel, porr leder i värsta fall till onani". *Svenska Dagbladet*.

⁷⁹ Janouch. "Kvinnlig sexualitet gynnas av porr". *Expressen*.

⁸⁰ Lukkerz, Jack. "Sluta moralisera om porr – de flesta kollar på det och det är inte skadligt". *Metro*. Publicerad 2016-04-10. (Hämtad 2018-10-29). <https://www.metro.se/artikel/sluta-moralisera-om-porr-de-flesta-kollar-p%C3%A5-det-och-det-%C3%A4r-inte-skadligt-xr>.

⁸¹ Ismail. "Rädda porren från prussiluskorna!". *Gefle Dagblad*.

artiklar i *International Journal of Law and Psychiatry*.⁸² De andra skribenterna länkar eller hänvisar till specifik studie.

4.4 Feminism

När de kommer till pornografi och feminism finns det stora skillnader i åsikter och tankar mellan de olika debattörerna. Det är sex skribenter som har använt sig av feminism som argument.

Enligt Falk, Sylvan & Redman har pornografi blivit ett hinder i arbetet för ett jämställt samhälle fritt från våld. De skriver även att de som arbetar på kvinnojourer runt om i landet ser kopplingar mellan konsumtion av pornografi och mäns våld mot kvinnor.⁸³ Inci skriver att pornografi är sexualiserat våld och att den förhindrar kampen för jämställdhet genom att kränkningar mot kvinnor och stereotyper normaliseras. Enligt henne kan ingen kvinna vara fri förrän alla är fria från mäns våld och förtryck.⁸⁴ Blomdahl skriver i sin artikel:

Sverige ses internationellt ofta som ett av världens mest jämställda länder, men de senaste åren har vi stampat på samma ställe medan en rad andra länder vågat fatta progressiva beslut som för jämställdheten framåt. [...] Med dessa fakta är det därför skrämmande att en riksdag, där majoriteten med glädje har röstat igenom en fantastisk sexualbrottslag som skall bygga på frivillighet, inte med samma entusiasm vill fatta viktiga beslut som på riktigt kan förebygga sexuella övergrepp.⁸⁵

Blomdahl fortsätter med att säga att om Sverige vill fortsätta vara ett föregångsland i jämställdhet krävs det modiga beslut, beslut som fattas över partigränserna. Hennes förhoppning är att Riksdagens ledamöter lägger partiloyalitet åt sidan och sätter jämställdhet och barns rättigheter främst.⁸⁶

⁸² Granell, Olsson & Segerson. "Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas". *Göteborgs-Posten* + Ek & Erixon. "C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr". *Expressen*.

⁸³ Falk, Sylvan & Redman. "Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor". *Jönköpings-Posten*.

⁸⁴ Inci. "Ett jämställt samhälle är ett porrfritt samhälle". *Dagens Samhälle*.

⁸⁵ Blomdahl. "Sverige – våga bli porrfritt". *Dagens Nyheter*.

⁸⁶ Blomdahl. "Sverige – våga bli porrfritt". *Dagens Nyheter*.

Anna Ekelund Nachman skriver i artikeln *Vi behöver porren för att orka vara jämställda* att ju mer kontroll en kvinna måste ha i vardagen – framgångsrik på jobbet och perfekt fru och mamma - desto mer behöver hon fantisera om att ständigt släppa taget och låta sig styras. Enligt Ekelund Nachman behöver många moderna människor pornografin för att orka vara jämställda. Hon fortsätter skriva att pornografi har ett viktigt symbolvärde, särskilt i tider av terrorism gentemot västvärldens ideal.⁸⁷

[...] i väst låter vi både kvinnor och män fatta alla möjliga beslut, även sådana som kan anses vara dåliga eller självdestruktiva. Vi tillåter människor en fri vilja att använda precis som de vill. Därför blir porren i all sin snuskiga fulhet en anti-totalitär kraft.⁸⁸

Ekelund Nachman hänvisar även till dokumentären ”Rocco”, om porrskärna Rocco Siffredi, och skriver att det är kvinnan som styr även i en till synes mansdominerad bransch som porrindustrin. Hon menar att pornografi också är en del av feminismen. Hon fortsätter med att skriva att vi gärna ska diskutera och problematisera pornografin men att aldrig fördöma den, för om pornografi förbjuds, förbjuds också allt det vackra som ingår i ett fritt samhälle.⁸⁹ Erixon & Wernersson skriver i sin artikel att sexuell frigörelse är avgörande för ett helt jämställt samhälle.⁹⁰

Ett porrförbud fråntar kvinnan makten över sin egen kropp. Det förminskar kvinnan och upprätthåller tanken om kvinnan som någon som varken är kompetent eller intellektuell nog att kunna fatta egna beslut. Därigenom bidrar ett porrförbud inte till ett steg närmre total jämställdhet, utan ett steg från total jämställdhet: man gör sig själv en enorm björntjänst.⁹¹

Magnusson skriver:

Det är obegripligt för mig att så många uttalade kvinnorättskämpar ständigt hamnar här, att allt som har med sex att göra ofelbart leder dem till denna stockkonservativa återvändsgränd av okunnig fientlighet. Tanken att flickor och kvinnor själva skulle kunna känna njutning verkar vara helt främmande för dem.⁹²

⁸⁷ Ekelund Nachman, Anna. ”Vi behöver porren för att orka vara jämställda”. *Dagens Samhälle*. Publicerad 2017-06-20. Hämtad 2018-10-29. <https://www.dagenssamhalle.se/kronika/vi-behoover-porren-att-orka-vara-jamstallda-17650>

⁸⁸ Ekelund Nachman. ”Vi behöver porren för att orka vara jämställda”. *Dagens Samhälle*

⁸⁹ Ekelund Nachman. ”Vi behöver porren för att orka vara jämställda”. *Dagens Samhälle*

⁹⁰ Erixon & Wernersson. ”Ett förbud mot porr förminskar kvinnor”. *Svenska Dagbladet*.

⁹¹ Erixon & Wernersson. ”Ett förbud mot porr förminskar kvinnor”. *Svenska Dagbladet*.

⁹² Magnusson. ”Att censurera porr är inte feminism”. *Dagens Nyheter*.

Skribenterna har använt sig av argumentet feminism och jämlikhet på olika sätt. Inci menar att pornografi förhindrar kampen om jämlikhet⁹³ medan Ekelund Nachman menar att det är kvinnan som styr i en till synes mansdominerad bransch vilket visar att pornografi är feminism.⁹⁴ Det är intressant att se hur feminism används av båda sidorna, men har olika vinklingar på det.

4.5 Utbildning och våldsprevention

Utbildning och våldsprevention togs upp i fem olika artiklar. När det kommer till utbildning är alla skribenter, oavsett tidigare ställning till reglering av pornografi, våld och feminism överens om att sexualundervisningen i skolorna är bristfällig. Falk, Sylvan & Redman skriver att pornografi behöver diskuteras på arbetsplatser, på skolor, med föräldrar och med elever.⁹⁵

Porren behöver diskuteras på arbetsplatser, på skolor, med föräldrar och med elever. Porren är en gigantisk industri som det är viktigt att prata om. Att det finns människor som tjänar oerhörda summor på det här och att de som tjänar pengarna är inte kvinnorna i filmerna. [...] För pornografi är ett laddat och tabubelagt ämne. Men det är kanske dags att prata om det? Att ta upp våldsprevention på föräldramöten? Om hur vi vuxna är som förebilder? [...] För alla elever behöver få en möjlighet att prata om sexualiserade trakasserier, övergrepp och våld. Och vi behöver prata med våra ungdomar om maskulinitet och om normer för manlighet utifrån en kunskap om genus, makt och våld.⁹⁶

De fortsätter med skriva att det är viktigt att alla elever får möjlighet att prata om sexuella trakasserier, övergrepp och våld. Eleverna borde även få information om att pornografi är en gigantisk industri där det finns människor som tjänar oerhörda summor på det och att det tyvärr inte är kvinnorna i filmerna får ta del av dessa pengar.⁹⁷ Enligt Rehbinder

⁹³ Inci. "Ett jämställt samhälle är ett porrfritt samhälle". *Dagens Samhälle*.

⁹⁴ Ekelund Nachman. "Vi behöver porren för att orka vara jämställda". *Dagens Samhälle*.

⁹⁵ Falk, Sylvan & Redman. "Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor". *Jönköpings-Posten*

⁹⁶ Falk, Sylvan & Redman. "Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor". *Jönköpings-Posten*

⁹⁷ Falk, Sylvan & Redman. "Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor". *Jönköpings-Posten*

är människor i Sverige rädda för sex och vågar inte prata om ämnet med barn och ungdomar. Barnen får inga vettiga gränser och förstå inte begreppet samtycke. De får inte heller lära känna sina egna kroppar med glädje och stolthet. Detta, enligt Rehbinder, leder till att pornografin därmed blir den enda källan till sex.⁹⁸ Rung skriver i sin artikel:

Bristen på sexualundervisning och normkritik i skolan, kopplat till att i stort sett alla tonåringar i Sverige i dag har uppkopplade telefoner gör sammantaget att sexualundervisningen sker mycket genom porren. [...] När dessutom bilden av den underordnade kvinnan exploateras och ingen annan mer nyanserad bild ges av sex, samtycke och könsnormer så riskerar pojkar att hamna i situationer som sedan leder dem till vår arrest. [...] genom metodiskt arbete i skolan med könsnormer, sexualitet och samtycke inte bara hjälper pojkar och män ur ett skadligt porrmissbruk, utan det ger också möjlighet att arbeta preventivt för att undvika att ytterligare barn, unga vuxna och vuxna blir utsatta för övergrepp.⁹⁹

Kanakaris & Persson tar upp i sin artikel att det krävs ett ökat företagsansvar och en stärkt lagstiftning för att inte porrindustrin ska lägga grunden för ännu en generations sexualitet och kvinnosyn. De menar att en nödvändig del i arbetet är att internetleverantörer låter kunden göra ett aktivt val kring pornografin.¹⁰⁰

Alla som tar upp om utbildning och våldsprevention är eniga om att sexualkunskapen i skolorna behöver bli bättre. Det är viktigt att prata med barnen om sex och normer, men även att prata med föräldrarna. Trots att skribenterna inte är eniga om reglering, påverkningen av pornografin etc. är de alla enade om att barnen inte ska använda sig av pornografi som en informationskälla när det kommer till sex. De menar att det är viktigt att barnen och ungdomarna inte tror att det är normalt att behandla kvinnor och tjejer som de blir behandlade i pornografin.

⁹⁸ Rehbinder. "Sexmoralism att påstå att övergrepp är porrens fel". *Göteborgs-Posten*.

⁹⁹ Rung. "Mainstream-porren måste problematiseras". *Expressen*.

¹⁰⁰ Kanakaris & Persson. "Nästa generation måste räddas från porrskador". *Expressen*.

5 Analys

Här nedan diskuteras först aktörerna bakom artiklarna och hur deras yrkesroller kan ha påverkat deras argumentationer. Sedan kommer de analytiska frågorna att diskuteras utifrån primärmaterialet. Därefter kommer resultatet att jämföras och diskuteras med Dworkins och Altmans teorier.

5.1 Aktörerna

De aktörer som jobbar inom kvinno- och tjejjourer (Falk, Sylvan & Redman och Fröjdendahl et al.) Unizon (Kanakaris & Persson) och ROKS (Inci) kommer i kontakt med tjejer och kvinnor som har blivit utsatta i den pornografiska industrin eller av pornografins påverkan på samhällets syn på kvinnan och sex. De använder sina egna erfarenheter från direktkontakt med kvinnor som har varit utsatta för våld inom porrindustrin och kvinnor som har varit utsatta för våld där den som begått övergreppet konsumerat och hämtat idéer från pornografiskt material. Skribenterna är språkrör för dessa kvinnor och känner ett viss ansvar för att förmedla information om industrin och vilken påverkan den kan ha på kvinnor i samhället.

Rung är kriminalutredare hos polisen och har genom utredningar träffat förövare. Detta ger Rung ett unikt perspektiv i debatten då hon genom utredningar analyserar mönster och kan dra kopplingen mellan det förövarna har utsatt sina offer för med vad de har tittat på för pornografiskt material.

Frans, doktor i epidemiologi, och Köhler, doktorand i neurofysiologi, argumenterar utifrån sina egna expertområden för att bevisa att man inte kan likställa pornografi med en beroendeframkallande drog. De tar inte ställning kring något annat, utan deras fokus är forskning och kopplingen mellan pornografi och beroendeframkallande droger.

Magnusson, Ekelund Nachman, Ismail, Dominici, Rehbinder, Janouch och Sjögren är journalister och debattörer. Alla de ovannämnda, med undantag för Sjögren, är negativt inställda till bland annat reglering av pornografi. Dessa argumenterar utifrån principer om yttrandefrihet och personlig frihet. En anledning till deras ställningstagande kan vara att de genom sina jobb främjar pressfrihet och anti-censur vilket kan vara anledningen till deras starka åsikter kring reglering av pornografi. Sjögren är den enda av de här sju skribenterna som inte tar upp reglering av pornografi i sin artikel. Han argumenterar istället att det finns en dubbelmoral i Sverige där man fördömer sexuella trakasserier men inte har några invändningar när det kommer till pornografi¹⁰¹.

Ek, Erixon & Wernerson, Granell, Olsson & Segerson och Blomdahl är alla politiskt bundna skribenter vilket innebär att de är opinionsbildare genom sina artiklar.

5.2 Analytiska frågor

I det här avsnittet kommer de analytiska frågorna först att analyseras och diskuteras med hjälp av primärmaterialet. Därefter kommer de analytiska frågorna att diskuteras utifrån de valda teorierna.

De analytiska frågorna är följande:

- Är det censur att reglera pornografi?
- Kan man säga att pornografi i sig är våld eller är det ett uttryck för våld?

5.2.1 Är det censur att reglera pornografi?

För att kunna svara på den här frågan måste vi först definiera begreppet censur. Enligt Statens medieråd får det allmänna, det vill säga staten, kommuner och den övriga offentliga sektorn, inte på förhand granska eller förbjuda publicering av något slag. I yttrandefrihetsgrundlagen finns det ett undantag gällande censurförbud som möjliggör

¹⁰¹ Sjögren. "Porren gör att män betar sig som svin". *Svenska Dagbladet*.

särskilda bestämmelser i lag om förhandsgranskning och godkännande av filmer som ska visas offentligt. Alla filmer som ska visas offentligt på biografer i Sverige för barn under 15 år måste granskas och åldergränssättas av Statens medieråd. Utöver detta är det endast när det allmänna (staten, kommuner, offentliga sektorn) förhandsgranskar eller försöker förhindra publicering av något slag som det kallas för censur. Det är däremot inte censur om exempelvis en utgivare på en tidning vägrar publicera ett viss material eller att webbplatser plockar bort inlägg som bryter mot uppförandekoder.¹⁰² Den censur som bedrivs i Sverige gällande filmer på biografer motiveras på följande sätt i 5 § i lag 2010:1882 om åldergränser för film som ska visas offentligt:¹⁰³

Framställningen i en film får inte godkännas för visning för barn under sju år, under elva år eller under femton år om den kan vara till skada för välbefinnandet för barn i den aktuella åldersgruppen.¹⁰⁴

Granell, Olsson & Segerson och Kanakaris & Persson är de skribenter som argumenterar för en reglering och menar att internetleverantörerna ska ge sina kunder friheten att själva välja om de vill ha tillgång till sådant innehåll eller inte. Vill människor ha tillgång till pornografiskt material måste de visa att de är över 18 år.¹⁰⁵ Här pågår det endast reglering av pornografi så att barn och ungdomar inte ska ha tillgång till detta. Stöd till det här argumentet kan man hitta i bland annat forskningsstudier som visar att barn och ungdomar kan få en förvriden bild av vad sex är om de konsumerar pornografi.

Det finns starkt motstånd till idén om ett porrfilter och många av skribenterna är skeptiska till detta. Magnusson ställer frågor kring hur det är tänkt att det ska fungera, vilka sidor som ska blockeras etc. Hon fortsätter med att säga att det vore katastrofalt om internetleverantörer får tillgång till alla datorer, surfplattor och mobiler i landet.¹⁰⁶ Rädslan för ytterligare övervakning kan kännas skrämmande eftersom bland annat Google och Facebook redan har stor koll på vad vi gör på internet och att sedan ge ännu

¹⁰² Statens medieråd. Tryck- och yttrandefrihet. 2018. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/tryckochyttrandefrihet.406.html> (Hämtad 2018-12-16).

¹⁰³ Statens medieråd. Tryck- och yttrandefrihet. 2018.

¹⁰⁴ SFS 2018:1964 Lag (2010:1882) om åldergränser för film som ska visas offentligt.

¹⁰⁵ Granell, Olsson & Segerson. "Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas". *Göteborgs-Posten*. + Kanakaris & Persson. "Nästa generation måste räddas från porrskador". *Expressen*.

¹⁰⁶ Magnusson. "Att censurera porr är inte feminism". *Dagens Nyheter*.

mer kontroll till internetleverantörer kan därför kännas som en mindre bra idé. Erixon och Wernersson skriver att den sexuella frigörelsen har lett till att pornografin har tagit sig allt fler former och att det idag finns bra, normkritisk och viktig pornografi. Att demonisera all pornografi och att förbjuda den är både problematiskt och kontraproduktiv. Ett förbud kommer enligt dem inte betyda att pornografiskt innehåll kommer försvinna från svenska skärmar.¹⁰⁷ Erixon och Wernersson har en poäng i att pornografiskt material inte kommer att försvinna från svenska skärmar om det skulle förbjudas. Det finns andra hemsidor man kan söka sig till för att ta del av sådant material. Ismail skriver att porrmodståndare sätter likhetstecken mellan våldsporr och all annan pornografi som finns och att detta inte är ett tillräckligt bra argument för att staten ska gå in och reglera hur medborgarna ska söka på nätet¹⁰⁸. Ek och Erixon menar att det inte är rimligt att be om lov för att få tillgång till helt lagliga webbsidor och att det är inskränkning av yttrandefriheten.¹⁰⁹

Att staten inte ska lägga sig i medborgarnas privatliv kan kopplas till artikel 8 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Där står det:

Artikel 8 - Rätt till skydd för privat- och familjeliv 1. Var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. 2. Offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välbefinnande eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter.¹¹⁰

Samtidigt som det står att offentlig myndighet inte får inskränka rätten till privatliv står det även att detta gäller så länge inte andras personers fri- och rättigheter ställs på spel. Här kan porrmodståndarna argumentera att staten borde lägga sig i då kvinnors fri- och rättigheter ställs på spel för andras underhållning.

Kan man då säga att det är censur att reglera pornografi? Precis som förhandsgranskning av filmer som kommer visas offentligt på biografier i Sverige, kallas för censur, kommer en reglering av pornografi också att göra det. Här har de som är emot

¹⁰⁷ Erixon & Wernersson. "Ett förbud mot porr förminskar kvinnor". *Svenska Dagbladet*.

¹⁰⁸ Ismail. "Rädda porren från prussiluskorna!". *Gefle Dagblad*.

¹⁰⁹ Ek & Erixon. "C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr". *Expressen*.

¹¹⁰ European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, E.T.S. No. 5, 4 November 1950.

en reglering rätt enligt svensk lag när de kallar reglering av pornografi för censur. Den reglering som Granell, Olsson & Segerson och Kanakaris & Persson talar om i sina artiklar kommer endast begränsa tillgången till de som är under 18 år. Detta kommer på samma sätt som förhandsgranskning av filmer som visas offentligt, att kallas för censur.

5.2.1.1 Jämförelse med Dworkin och Altman

Censur för Dworkin är inte att förbjuda idéer utan det är att förbjuda handlingar. I det här fallet vill inte Dworkin förbjuda idéen om sex eller fantasin som viss pornografi kan medföra utan hon vill förbjuda själva industrin där det förekommer sexuellt våld mot kvinnor.¹¹¹ Enligt Dworkin är det inte censur att reglera eller förbjuda pornografi. Hennes argument är att producenterna inte är offer i den här bemärkelsen utan är istället källan för terror. Kvinnorna är de som är utsatta inom pornografin vilket enligt henne inte kan kallas för censur om man försöker hjälpa dem.¹¹² Producenterna är de som utför handlingen och det är detta Dworkin vill stoppa, inte att de har en fantasi om sex.

Dworkins tankar om censur stämmer inte överens med den svenska lagen men det stämmer överens med de skribenter som argumenterar för en reglering av pornografi. Inga av dessa skribenter använder sig av ordet censur när de talar om reglering av pornografi. Jag tror inte att skribenterna hade haft något emot pornografin om den helt hade varit fri från våld, både på film men även bakom kameran. Det är alltså inte sexakten i sig eller att vissa gillar hårda tag som är problemet utan det är det sexuella våldet som kvinnor blir utsatta för.

Det är endast de som är emot en reglering av pornografi som använder sig av ordet censur, vilket stämmer enligt den svenska lagen. Altman delar deras syn när det kommer till reglering av pornografi. Han anser inte heller att staten ska gå in och reglera något som är lagligt, vilket även Ek och Erixon argumenterar i sin artikel. Alla människor

¹¹¹ Dworkin. *Against the Male Flood*. sid.20-21.

¹¹² Dworkin. *Against the Male Flood*. sid. 28.

har rätt att köpa, sälja och använda pornografi som är gjord av samtyckande vuxna. Människor ska enligt Altman ha rätt att bestämma och kontrollera sina egna sexliv utan att staten ska lägga sig i.¹¹³

Den stora skillnaden mellan Dworkin och Altman är att Dworkin talar om hela industrin som våldsamt mot kvinnor och som bör regleras, medan Altman å andra sidan hävdar att den våldsamma pornografin som finns är en liten del av industrin och därför bör inte staten reglera den.

5.2.2 Kan man säga att pornografi i sig är våld eller är det ett uttryck för våld?

Våld inom pornografi är något som har tagits upp med jämna mellanrum här i uppsatsen. Det finns studier och undersökningar som har haft som mål att belysa våldet inom denna industri. Vissa studier pekar på att våldet inom pornografin har ökat och att människor kan få en skev bild av vad sex verkligen är.¹¹⁴ Detta är inte något avvikande utan har normaliserats.¹¹⁵

Inci, Fröjdendahl (et al) och Falk, Sylvan & Redman nämner i sina respektive artiklar om kvinnor i porrindustrin och vad de utsätts för. Inci skriver att kvinnor och tjejer förnedras och utnyttjas i en multimiljardindustri och att pornografi är sexualiserat våld.¹¹⁶ Enligt Falk, Sylvan & Redman är porrindustrin ett hinder för ett jämställt samhälle och våld är mer en regel än undantag inom denna.¹¹⁷ Fröjdendahl et. al. skriver att inträde i industrin har i många fall föregåtts av sexuella övergrepp eller ekonomiskt utsatthet. Väl inne i industrin fortsätter utsattheten genom hot, våld, tvång och våldtäkter.¹¹⁸ Även

¹¹³ Altman. *Debating pornography*. 2019

¹¹⁴ Lim, Carrotte, Hellard. "The impact of pornography on gender-based violence, sexual health and well-being."

¹¹⁵ Morczek "Pornography: The Mass Production of Sexual Violence".

¹¹⁶ Inci. "Ett jämställt samhälle är ett porrfritt samhälle". *Dagens Samhälle*.

¹¹⁷ Falk, Sylvan & Redman. "Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor". *Jönköpings-Posten*.

¹¹⁸ Fröjdendahl et. al. "Kvinnor i porrindustrin skadas – ofta för livet". *Aftonbladet*.

Kanakaris & Persson nämner att pornografi är sexuella övergrepp på vuxna.¹¹⁹ Om vi utgår från dessa argument skulle vi kunnat säga att pornografi i sig är våld. Det talas om hela industrin som systematiskt utsätter kvinnorna. Våldet är en del av industrin.

Rehbinder skriver att eftersom pornografi är extremt varierat finns det självklart även våldsporr men att benämna det mainstream-pornografi är enligt honom inte rätt.¹²⁰ Ek & Erixon instämmer att det finns vissa negativa effekter av en överdriven konsumtion men att dessa inte är permanenta. Enligt dem är det även felaktigt att det finns ett samband mellan pornografi och sexuella övergrepp.¹²¹ Dessa skribenter tittar inte på industrin som helhet utan utgår från de enskilda videoklipp. Detta leder till att våld enligt dem endast är det som syns i videoklipp. Tittar vi från det här perspektivet är inte pornografi i sig våld utan det kan vara ett uttryck för våld. Enligt dem finns det även bra och normkritisk pornografi som inte har våldsamma inslag.

Den stora skillnaden mellan skribenterna är att de inte har samma perspektiv när det kommer till våld inom pornografin. Vissa pratar om hela porrindustrin medan andra talar om specifika videoklipp. Om pornografi i sig är våld eller endast ett uttryck för detta beror på vem man frågar. Talas det om industrin som helhet kan vi säga att pornografi i sig är våld då det är industrin i sig som påverkar kvinnorna negativt. Det är inom denna industri som våldet har normaliserats. Tittar man istället endast på det pornografiska materialet kan man argumentera att det bara pågår våld inom filmer och videoklipp som har synligt våld. Har man det här perspektivet är pornografi endast ett uttryck för våld.

5.2.2.1 Jämförelse med Dworkin och Altman

Går vi efter Dworkins egna åsikter kring våld och pornografi kan vi dra slutsatsen att pornografi i sig är våld eftersom det handlar om systematiskt våld inom industrin.¹²² Dworkin skriver att våld inom pornografi inte är något modernt utan alltid har funnits.

¹¹⁹ Kanakaris & Persson. "Nästa generation måste räddas från porrsador". *Expressen*.

¹²⁰ Rehbinder. "Sexmoralism att påstå att övergrepp är porrens fel". *Göteborgs-Posten*

¹²¹ Ek & Erixon. "C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr". *Expressen*.

¹²² Dworkin. *Against the Male Flood*.

Den här åsikten delar även Rehbinder och Janouch fast de har en helt annan syn än vad Dworkin har. Enligt Rehbinder och Janouch har våldet alltid förekommit inom pornografin men de ser inte industrin som våldsamt utan det alltid har funnits en del inom industrin som har varit våldsporr.

De skribenter som har jobbat eller jobbar inom tjej- och kvinnojourer talar precis som Dworkin om hela industrin som våldsamt och inte endast om det synliga våldet som finns. De drar samma slutsatser som Dworkin när det kommer till pornografi och våld. Går vi efter deras åsikter kan vi säga att pornografi i sig är våld eftersom det handlar om industrin som helhet.

Altman delar liknande åsikter som Rehbinder när det kommer till våld inom pornografin. Båda skriver att våld förekommer men att det inte alls är i samma utsträckning som porrmotståndarna hävdar. Altman delar även samma åsikter med Ek & Erixon att det är felaktigt att hävda att det finns samband mellan pornografi och sexuella övergrepp. Enligt Altman finns det inga bevis att våldet mot kvinnor har ökat i takt med den ökade tillgängligheten av pornografi. Altman hävdar tvärtom att det finns bevis för att våldet mot kvinnor har minskat.

Som vi kan se finns det inget rätt eller fel utan det handlar om en definitionsfråga. Ser man på hela industrin som våldsamt är pornografi i sig våld (Dworkin) och tittar man istället endast på det synliga våldet som finns i det pornografiska materialet är pornografi ett uttryck för våld (Altman).

6 Sammanfattning

Sammanfattningsvis, som det går att se i uppsatsen finns det tydligt skilda åsikter kring varje tema, med undantag för utbildning och våldsprevention. Förslag om reglering av pornografi har diskuterats samt motståndet till detta. Även teman som våld, forskning, feminism och utbildning och våldsprevention har analyserats och diskuterats.

Det är viktigt att tänka på vilka roller aktörerna har eftersom detta påverkar argumenten i artiklarna. Det är även viktigt att tänka på att alla kanske inte har tillräcklig med kunskaper eller livserfarenheter om just ämnet pornografi. De som jobbar inom kvinno- och tjejjourer runt om i landet kommer i kontakt med utsatta kvinnor vilket gör att de har en inblick i hur samhället och industrin behandlar dessa kvinnor. De som inom sina jobb främjar pressfrihet och anti-censur har en stark åsikt kring reglering av pornografi. Deras utgångspunkt är personlig frihet och rättigheterna som medför.

En av de analytiska frågorna löd ”Är det censur att regler pornografi?” och resultatet var att JA tekniskt sätt, om man tittar på den svenska lagen, men inte om man ska gå efter Andrea Dworkins teori. Den andra analytiska frågan handlade om pornografi i sig är våld eller ett uttryck för våld. Här blev resultatet att det helt beror på vad man inkluderar när man pratar om pornografi. Talar man endast om själva videorna då är pornografi endast ett uttryck för våld (våldspornografi). Om man däremot tittar på industrin som helhet är pornografi i sig våld då det är mycket förekommande att kvinnorna i industrin utsätts för sexuellt våld. Även här stod Dworkin och Altman på olika sidor av debatten. Anledningen till detta är att Dworkin talar om hela industrin som våldsamt medan Altman hävdar tvärtom, att det endast pågår i en liten del av det pornografiska materialet.

I nuläget finns det en hel uppsjö med forskning kring ämnet pornografi. Allt från undersökningar av pornografiskt material till intervjuer med pornografikonsumenter. Dock bör man forska mer kring pornografins påverkan på barn och ungdomar samt göra fler svenska undersökningar.

Det min uppsats har bidragit med är en analys av ämnet pornografi i den svenska dagspressen. Att titta på en sådan aktuell debatt och undersöka innehållet i deras argument kan skapa oss en bild om varför det exempelvis finns så skilda tankar kring pornografi.

Referenser

Debatt- och nyhetsartiklar:

Blomdahl, Emma. ”Sverige – våga bli porrfrött!”. *Dagens samhälle*. Publicerad 2018-04-10. Hämtad 2018-11-08. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/sverige-vaga-bli-porrfrött-21561>

Dominici, Alexander. ”Du har fel, porr leder i värsta fall till onani”. *Svenska Dagbladet*. Publicerad 2017-10-24. Hämtad 2018-11-07. <https://www.svd.se/du-har-fel-porr-leder-i-varsta-fall-till-onani>

Ek, Magnus & Erixon, Olivia. ”C-ungdomar till C-kvinnor: Blocka inte vår nätporr”. *Expressen*. Publicerad 2017-08-31. Hämtad 2018-10-29. <https://www.expressen.se/debatt/c-ungdomar-till-c-kvinnor-blocka-inte-var-natporr/>

Ekelund Nachman, Anna. ”Vi behöver porren för att orka vara jämställda”. *Dagens Samhälle*. Publicerad 2017-06-20. Hämtad 2018-10-29. <https://www.dagenssamhalle.se/kronika/vi-behoover-porren-att-orka-vara-jamstallda-17650>

Erixon, Olivia & Wernersson, Stina. ”Ett förbud mot porr förminskar kvinnor”. *Svenska Dagbladet*. Publicerad 2015-08-10. Hämtad 2018-10-29. <https://www.svd.se/ett-forbud-mot-porr-forminskar-kvinnor>

Falk, Anne. Sylvan, Margareta. & Redman, Markus. ”Porrens kopplingar till mäns våld mot kvinnor”. *Jönköpings-Posten*. Publicerad 2017-03-08. Hämtad 2018-11-08. <https://www.jp.se/article/porrens-kopplingar-till-mans-vald-mot-kvinnor/>

Frans, Emma & Köhler, Per. ”Möjligen omoraliskt – men porr skadar inte”. *Aftonbladet*. Publicerad 2016-01-23. Hämtad 2018-10-29. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/0EgeEg/mojligen-omoraliskt--men-porr-skadar-inte>

Fröjdendahl, Linn et al. ”Kvinnor i porrindustrin skadas – ofta för livet”. *Aftonbladet*. Publicerad 2018-04-27. Hämtad 2018-11-08. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/zLPKA4/kvinnor-i-porrindustrin-skadas--ofta-for-livet>

Granell, Carola. Olsson, Janette & Segerson, Marlene. ”Kvinnoförnedrande nätporr måste begränsas”. *Göteborgs-Posten*. Publiceras 2017-02-14. (Hämtad 2018-11-08). <http://www.gp.se/debatt/kvinnof%C3%B6rnedrande-n%C3%A4tporr-m%C3%A5ste-begr%C3%A4nsas-1.4156602>

Inci, Zozan. ”Ett jämställt samhälle är ett porrfritt samhälle”. *Dagens Samhälle*. Publicerad 2017-06-20. Hämtad 2018-11-08. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/ett-jamstallt-samhalle-ar-ett-porrfritt-samhalle-17665>

Ismail, Bawar. ”Rädda porren från prussiluskora!”. *Gefle Dagblad*. Publicerad 2016-10-18. Hämtad 2018-10-29. <https://www.gd.se/artikel/opinion/ledare/radda-porren-fran-prussiluskorna>

Janouch, Katerina. ”Kvinnlig sexualitet gynnas av porr”. *Expressen*. Publicerad 2015-07-13. Hämtad 2018-10-29. <https://www.expressen.se/debatt/kvinnlig-sexualitet-gynnas-av-porr/>

Kanakaris, Zandra & Persson, Olga. ”Nästa generation måste räddas från porrskador”. *Expressen*. Publicerad 2017-09-08. Hämtad 2018-11-08. <https://www.expressen.se/debatt/nasta-generation-maste-raddas-fran-porrskador/>

Lukkerz, Jack. ”Sluta moralisera om porr – de flesta kollar på det och det är inte skadligt”. *Metro*. Publicerad 2016-04-10. Hämtad 2018-10-29. <https://www.metro.se/artikel/sluta-moralisera-om-porr-de-flesta-kollar-p%C3%A5-det-och-det-%C3%A4r-inte-skadligt-xr>

Magnusson, Lisa. "Att censurera porr är inte feminism". *Dagens Nyheter*. Publicerad 2017-08-30. Hämtad 2018-11-07. <https://www.dn.se/ledare/signerat/lisa-magnusson-att-censurera-porr-ar-inte-feminism/?variantType=large>

Rehbinder, Carl-Johan. "Sexmoralism att påstå att övergreppen är porrens fel". *Göteborgs Posten*. Publicerad 2016-07-14. Hämtad 2018-10-29. <http://www.gp.se/debatt/sexmoralism-att-p%C3%A5st%C3%A5-att-%C3%B6vergreppen-%C3%A4r-porrens-fel-1.3477381>

Rung, Nina. "Mainstream-porren måste problematiseras". *Expressen*. Publicerad 2016-01-02. Hämtad 2018-11-08. <https://www.expressen.se/debatt/mainstream-porren-maste-problematiseras/>

Sjögren, John. "Porren gör att män beter sig som svin". *Svenska Dagbladet*. Publicerad 2017-10-23. Hämtad 2018-11-07 <https://www.svd.se/porren-gor-att-man-beter-sig-som-svin>

Forskning, litteratur och webbsidor:

Altman, Andrew, *Debating pornography [Elektronisk resurs]*, 2019

Beltramini, Lucia. Romito, Patrizia. Factors Associated With Exposure to Violent or Degrading Pornography Among High School Students. *Journal of School Nursing* 31 (4).

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3. [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Bridges, Ana J. Liberman, Rachael. Scharrer, Erika. Sun, Chyng och Wosnitzer, Robert. Aggression and Sexual Behavior in Best-Selling Pornography Videos: A Content Analysis Update. *Violence Against Women* 16(10) sid. 1065-1085. DOI: 10.1177/1077801210382866

Bryman, Alan, *Samhällsvetenskapliga metoder*, 2., [rev.] uppl., Liber, Malmö, 2011

Campbell, Lorne. Kohut Taylor. "The use and effects of pornography in romantic relationships". Vol. 13. 2017. Sid 6

Dines, Gail. Dokumentär – *Pornland*. 2015. <http://unizon.se/pornland>

Donevan, Meghan. "Syns man inte, finns man inte – en inblick i den svenska porrindustrin". *Talita*. Stockholm 2019.

Dworkin, Andrea; *Against the Male Flood; I Feminism & Pornography*; Drucilla Cornell (red.); Oxford: Oxford University Press 2000

Emmers-Sommer, Tara M. *Reasons for Pornography Consumption: Associations with Gender, Psychological and Physical Sexual Satisfaction, and Attitudinal Impacts*. *Sexuality & Culture* (2018) 22: sid. 51. <https://doi.org/10.1007/s12119-017-9452-8>

Hsieh, Hsiu-Fang & Shannon, Sarah E. *Three Approaches to Qualitative Content Analysis*. *Qualitative Health Research*. Vol. 15 No. 9, November 2005 Sid. 1279 DOI: 10.1177/1049732305276687.

Lim, Megan S. C. Carrotte, Elise R. Hellard, Margaret E. "The impact of pornography on gender-based violence, sexual health and well-being: what do we know?" *Epidemiology & Community Health*. Vol. 70. Issue 1. Sid 3

Lust, Erika. *Tedx Talks – It's time for porn to change*. Vienna. 2014. https://www.youtube.com/watch?v=Z9LaQtfpP_8

Miller, Dan J. Kidd, Garry. Hald, Gert Martin. "Self-Perceived Effects of Pornography Consumption Among Heterosexual Men". *Psychology of Men & Masculinity* 2018, Vol. 19, No. 3. Sid 470

Morczeck, Amber L. "Pornography: The Mass Production of Sexual Violence". *Family & Intimate Partner Violence Quarterly*, 8(2).

Nigård, Pernilla, *Pornografi och sexuell exponering bland unga män och kvinnor [Elektronisk resurs]*, Health and Society, Malmö högskola, Licentiatuppsats Malmö : Hälsa och samhälle : 2012, Malmö, 2012 <http://hdl.handle.net/2043/14342>

Statens medieråd. Tryck- och yttrandefrihet. 2018. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/tryckochyttrandefrihet.406.html> (Hämtad 2018-12-16)

Talita. Vad gör Talita?. <https://talita.se/utforska/vad-gor-talita> (Hämtat 2019-03-28)

Juridiska document:

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, E.T.S. No. 5, 4 November 1950.

Lag (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt

SFS 2018:1745 *Brottsbalken*

SFS 2018:1802 *Yttrandefrihetsgrundlagen*